Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Χρήσης

ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2016

(Σύμφωνα με το Ν. 3556/2007)

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 15082945000
(πρώην Αρ.Μητρώου Α.Ε. 10174/06/Β/86/126)
Λ. Αθηνών, 24100 Καλαμάτα

KARELIA
FINE TOBACCOS SINCE 1888

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
• Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	2
• Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή	3
• Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	5
• Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης (Ν.3873/2010)	13
• Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ατομική και Ενοποιημένη) της 31 Δεκεμβρίου 2016	20
• Κατάσταση Συνολικών Εσόδων (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016	21
• Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016	22
• Κατάσταση Ταμιακών Ροών (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016	24
• Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Ατομικών και Ενοποιημένων)	25
• Στοιχεία και πληροφορίες της χρήσης 1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2016	59
• Πληροφορίες άρθρου 10, Ν. 3401/2005	60

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.:

1. Βικτωρία Γ. Καρέλια, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Ευστάθιος Γ. Καρέλιας, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
3. Ανδρέας Γ. Καρέλιας, Διευθύνων Σύμβουλος

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

εξ όσων γνωρίζουμε:

α. Οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2016 της Εταιρείας που καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού, την Καθαρή Θέση και τα αποτελέσματα της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 της **ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.**, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 3556/2007.

και

β. Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της **ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.**, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριοτέρων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Καλαμάτα, 26 Απριλίου 2017

Η Πρόεδρος	Ο Αντιπρόεδρος	Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Βικτωρία Γ. Καρέλια	Ευστάθιος Γ. Καρέλιας	Ανδρέας Γ. Καρέλιας

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Ατομική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2016, τις Ατομικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικών Εσόδων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλείδες, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και να διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

(α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920.

(β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920 και

το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016.

(γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 28 Απριλίου 2017

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάς

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Μιχαήλ Κόκκινος, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 12701

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε για έγκριση τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι ¨Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις¨) της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») της οικονομικής χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Ο Όμιλος, απαρτίζεται από την Εταιρεία (Μητρική Εταιρεία), τις θυγατρικές της επιχειρήσεις, καθώς και τις θυγατρικές αυτών.

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 και του Ν. 3556/2007 και συνοδεύει τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Επειδή δε η Εταιρεία συντάσσει και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, η παρούσα Έκθεση είναι ενιαία, με κύριο σημείο αναφοράς τα ενοποιημένα οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας και των συνδεμένων προς αυτήν επιχειρήσεων και με αναφορά στα επιμέρους (μη ενοποιημένα) οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας, μόνο στα σημεία όπου έχει κριθεί σκόπιμο ή αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια, μαζί με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τα λοιπά απαιτούμενα από τον νόμο στοιχεία και δηλώσεις, στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2016.

Ο ΟΜΙΛΟΣ – ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι Εταιρείες του Ομίλου πλην της Εταιρείας, που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, (μέθοδος πλήρους ενοποίησης), ανά χώρα δραστηριότητας, είναι οι εξής:

MERIDIAN ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ-ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ,
με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 99,54%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,
με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 85%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA BULGARIA EOOD,
με καταστατική έδρα στη Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD,
με καταστατική έδρα στην Αγγλία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

G.K DISTRIBUTORS EOOD,
με καταστατική έδρα στην Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει έμμεσα με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου (θυγατρική της **KARELIA BULGARIA EOOD).**

KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş,
με καταστατική έδρα στην Τουρκία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 97%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA BELGIUM S.A.R.L.,
με καταστατική έδρα στο Βέλγιο, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 85%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

Η Εταιρεία, και οι θυγατρικές της εταιρείες δραστηριοποιούνται κυρίως στη χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, πούρων και κομμένου καπνού, καθώς και λοιπών αφορολογήτων ειδών καπνού.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΜΙΛΟΥ

(Τα ποσά αναφέρονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά)
Τα ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου, την 31.12.2016, μετά από τα δικαιώματα μειοψηφίας, ανέρχονται σε Ευρώ 389,3 εκατομμύρια, έναντι του ποσού των Ευρώ 349,8 εκατομμυρίων την 31.12.2015.
Παραθέτουμε συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 01.01.2016 - 31.12.2016, με την προηγούμενη χρήση, των Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων του Ομίλου που πιστοποιούν τις επιδόσεις αυτού, με στόχο να αναδείξουμε την πραγματική εικόνα της πορείας των δραστηριοτήτων του Ομίλου, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Στοιχεία ενοποιημένων αποτελεσμάτων Ομίλου :

	2016	2015	Μεταβολή 2016/2015
Κύκλος Εργασιών (καθαρός χωρίς Ε.Φ.Κ.)	217.252	225.667	-3,73%
Κέρδη προ χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, συναλλαγματικών διαφορών, φόρων και αποσβέσεων	91.463	80.163	14,10%
Κέρδη προ φόρων	88.902	84.039	5,79%
Κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	62.395	53.904	15,75%

Βασικοί αριθμοδείκτες ενοποιημένων αποτελεσμάτων Ομίλου

Παρακάτω παρουσιάζουμε βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες, που αφορούν την οικονομική διάρθρωση και την αποδοτικότητα του Ομίλου, σύμφωνα με τα ενοποιημένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση Ομίλου, τόσο για τη χρήση 2016, όσο και για την προηγούμενη χρήση.

Δείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης

	2016	2015
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	85,68%	84,19%
Σύνολο Υποχρεώσεων / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	30,47%	25,74%
Ίδια Κεφάλαια μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	69,53%	74,26%

Δείκτες Απόδοσης και Αποδοτικότητας

	2016	2015
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης / Σύνολο Πωλήσεων (καθαρών)	40,07%	33,65%
Κέρδη προ φόρων / Ίδια Κεφάλαια μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας	22,84%	24,02%

Απασχολούμενο προσωπικό:

Ο Όμιλος την 31.12.2016 απασχολούσε συνολικά 515 άτομα (Εταιρεία: 478 άτομα) παρουσιάζοντας μείωση 0,6%, σε σχέση με την 31.12.2015 κατά την οποία το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού ήταν 518 άτομα (Εταιρεία: 487 άτομα). Η Εταιρεία, διατηρεί υποκαταστήματα στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη.

Οι παραπάνω δείκτες και η μελέτη της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης παρέχουν τη δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο, να διαπιστώσει την πρόοδο, ως προς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου καθώς επίσης και την προσπάθεια που καταβλήθηκε για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μέσα σε ένα περιβάλλον, όπου η παγκόσμια οικονομία αναπτύχθηκε σε ήπιους ρυθμούς, με έντονες περιφερειακές γεωπολιτικές εντάσεις, ενώ ταυτόχρονα η οικονομική ανάκαμψη στην Ευρωζώνη παρέμεινε εύθραυστη, τα αποτελέσματα της Εταιρείας ήσαν και αυτή την χρονιά ενθαρρυντικά. Η μικρή μείωση του καθαρού χωρίς Ε.Φ.Κ. Κύκλου Εργασιών, στην χρήση 2016 έναντι της προηγούμενης, τόσο σε ενοποιημένη βάση όσο και σε επίπεδο Εταιρείας, δεν επηρέασε την συνεχιζόμενη ανοδική πορεία του Ομίλου τα τελευταία χρόνια.
Επιπλέον, η συγκράτηση των οργανικών δαπανών στα επίπεδα των προηγούμενων χρήσεων, και η αξιοσημείωτη διατήρηση της ρευστότητας, σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας, αποτελούν τα αποτελέσματα των αμυντικών μέτρων της Διοίκησης, που ελήφθησαν για τη θωράκιση των εταιρειών του Ομίλου, ενάντια στις συνέπειες της οικονομικής κρίσης.

Όσον αφορά την εξωτερική αγορά, η ζήτηση των προϊόντων στη χρήση 2016, σε σύγκριση με τη χρήση 2015, σημείωσε αύξηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ασίας, σε αντίθεση με τις χώρες της Β. Αφρικής, όπου εκεί παρουσίασε μείωση, όπως είχε ήδη προβλεφθεί και αναφερθεί σε προηγούμενες εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, την μείωση του καθαρού, χωρίς Ε.Φ.Κ., κύκλου εργασιών του Ομίλου κατά 3,73%. Στο εσωτερικό της χώρας, παρά τη συνεχιζόμενη ύφεση, το ασταθές φορολογικό περιβάλλον, τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, καθώς και τα υψηλά

επίπεδα της ανεργίας, η Εταιρεία σημείωσε και στην χρήση 2016 αύξηση του καθαρού (χωρίς Ε.Φ.Κ.) κύκλου εργασιών της κατά 6,90%, συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση.
Η σχετικά ευνοϊκή ισοτιμία κατά τη διάρκεια του 2016, του Δολαρίου Η.Π.Α. σε σχέση με το Ευρώ, καθώς επίσης η συγκράτηση της διολίσθησης των τοπικών νομισμάτων και των τιμών των προϊόντων σε χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, ήταν κυρίως οι παράγοντες που οδήγησαν στην αύξηση των περιθωρίων μικτού κέρδους των εταιρειών του Ομίλου. Έτσι ο συντελεστής μικτού κέρδους διαμορφώθηκε στα επίπεδα του 53,73% και 52,98% έναντι 51,94% και 51,36%, στην προηγούμενη χρήση για τον Όμιλο και την Εταιρεία, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για την χρήση 2016 είναι 29%.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Οι εξελίξεις στο μέτωπο της Ελληνικής Οικονομίας με την συνεχιζόμενη καθυστέρηση της δεύτερης αξιολόγησης από τους πιστωτές της χώρας και την αβεβαιότητα ως προς τα πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα τα οποία πρόκειται να νομοθετηθούν και τις επιπτώσεις τους, καθιστούν τις όποιες προβλέψεις ιδιαίτερα παρακινδυνευμένες. Μπορούμε όμως να εκτιμήσουμε ότι το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών θα οδηγηθεί σε περαιτέρω μείωση, εξέλιξη η οποία σε συνδυασμό με την νέα σημαντική αύξηση της φορολογίας των καπνικών προϊόντων η οποία ισχύει από τις αρχές του 2017, θα οδηγήσει με σιγουριά σε νέα συρρίκνωση της νόμιμης αγοράς καπνικών προϊόντων και σε νέα αλματώδη αύξηση του λαθρεμπορίου.

Σαν αντιστάθμισμα η συνεχιζόμενη αύξηση του μεριδίου μας τόσο στην αγορά των τσιγάρων όσο και στον λεπτοκομμένο καπνό, τουλάχιστον κατά τους πρώτους μήνες του 2017 θα έχει σαν αποτέλεσμα την διατήρηση των όγκων πωλήσεων στα περσινά επίπεδα, ίσως και με μία μικρή οριακή αύξηση. Η Εταιρεία μας δείχνει να έχει ξεπεράσει με επιτυχία τις όποιες αντιδράσεις προκάλεσαν οι αλλαγές στην εμφάνιση των καπνικών προϊόντων από την Κοινοτική οδηγία, ενώ δείχνουν να αποδίδουν καρπούς αφενός η προσεκτική πολιτική λιανικών τιμών που ακολουθούμε και αφετέρου, η παροχή όσο το δυνατόν καλύτερων ποσοστών κέρδους για τους συνεργάτες μας στην διανομή και στην λιανική πώληση, επιτρέπουν οι σημερινές συνθήκες,

Η αναβολή της κατάργησης των συνοριακών καταστημάτων αφορολογήτων ειδών είναι σίγουρα μία θετική εξέλιξη, αφού η Εταιρεία μας απολαμβάνει σημαντικό μερίδιο στην εν λόγω αγορά και η οποία αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση των πωλήσεων μας στα ελληνικά καταστήματα Duty Free, ενόψει μάλιστα και της αναμενόμενης συνεχιζόμενης θετικής τουριστικής κίνησης προς την χώρα.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Η συνεχιζόμενη επιδείνωση των οικονομιών των χωρών της Βορείου Αφρικής και η πολιτική αστάθεια που επικρατεί σε αυτές, και οι οποίες έχουν σαν αποτέλεσμα την καταβάθρωση των ισοτιμιών των τοπικών νομισμάτων, την αδυναμία εύρεσης συναλλάγματος για εισαγωγές και την αύξηση του προσφυγικού ρεύματος προς τις χώρες της ΕΕ, αναμένονται να έχουν σημαντική αρνητική επίπτωση στις πωλήσεις μας προς τις χώρες αυτές, εξέλιξη η οποία μας αναγκάζει να προσαρμόσουμε την πολιτική τιμών μας στα δεδομένα αυτά με μείωση της μικτής μας κερδοφορίας.

Οι επερχόμενες εκλογικές αναμετρήσεις στην Γαλλία και στην Γερμανία σε συνδυασμό με την πορεία των διαπραγματεύσεων για την έξοδο της Βρετανίας από την ΕΕ, αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην πορεία της Ευρωζώνης. Αν και οι πωλήσεις μας προς τις χώρες της ΕΕ κινούνται ανοδικά κατά τους πρώτους μήνες του 2017, εν τούτοις, είμαστε αναγκασμένοι να είμαστε φειδωλοί στις εκτιμήσεις για το μέλλον των πωλήσεων μας στην Ευρωπαϊκή αγορά.

Στην αγορά της Βουλγαρίας, η πρόσφατη εξαγορά των σημάτων του πρώην κρατικού μονοπωλίου από πολυεθνική ανταγωνιστική μας εταιρεία δημιουργεί νέες προκλήσεις, με περαιτέρω εντατικοποίηση του ανταγωνισμού και πιθανές αλλαγές στα δίκτυα διανομής, ενώ, λόγω της σημαντικής αποθεματοποίησης η οποία έλαβε χώρα από όλες τις καπνοβιομηχανίες κατά τους τελευταίους μήνες του 2016, δεν είναι ακόμη εμφανείς οι συνέπειες από την αύξηση της φορολογίας στα καπνικά προϊόντα η οποία ισχύει από τις αρχές του τρέχοντος έτους.

Στις υπόλοιπες χώρες της Βαλκανικής αναμένουμε να συνεχιστεί η θετική πορεία η οποία καταγράφεται κατά τους πρώτους μήνες του 2017, ενώ επίσης θετικές διαγράφονται και οι προοπτικές για τις πωλήσεις μας του λεπτοκομμένου καπνού. Αντίθετα οι πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία δείχνουν να επηρεάζουν για μία ακόμη χρονιά το τουριστικό ρεύμα προς την χώρα και εκ του λόγου αυτού οι πωλήσεις μας προς την αφορολόγητη αγορά της γείτονος αναμένονται να είναι χαμηλότερες από αυτές των προηγούμενων ετών, με διατήρηση όμως του μεριδίου αγοράς της εταιρείας σε υψηλά επίπεδα.

Τέλος θετικά αναμένουμε να κινηθούν και οι πωλήσεις μας στις χώρες της Άπω Ανατολής, ιδιαίτερα αυτές των premium σημάτων μας.

ΚΟΣΤΟΛΟΓΙΚΑ

Οι πρόσφατες αλλαγές στις συσκευασίες μας από την Κοινοτική οδηγία δημιουργούν αυξημένο κατακερματισμό της παραγωγικής μας διαδικασίας και της προμήθειας πρώτων υλών συσκευασίας, με αποτέλεσμα το αυξημένο κόστος

παραγωγής, εν τούτοις αυτό αναμένεται να αντισταθμιστεί από χαμηλότερες τιμές κτήσης των υπολοίπων υλών ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με τους προμηθευτές μας.

Αντίθετα, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά τους τελευταίους μήνες του 2016 και ο περιορισμός χωρητικότητας στον τομέα της ναυτιλίας αναμένονται να δημιουργήσουν αυξητικές πιέσεις στο κόστος μεταφοράς των προϊόντων μας.

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ

Άλλοι σημαντικοί παράγοντες οι οποίοι αναμένονται να επηρεάσουν την κερδοφορία της Εταιρείας μας είναι η πορεία της ισοτιμίας ευρώ / δολαρίου, η συνέχιση ή όχι της πολιτικής αρνητικών επιτοκίων στην ευρωζώνη, αλλά και οι όποιες ξαφνικές αλλαγές στους παράγοντες κόστους επέλθουν ύστερα από πολιτικές και οικονομικές αναταράξεις στην χώρα μας, στη ευρωζώνη αλλά και στο διεθνή σκηνή γενικότερα. Η ισχυρή οικονομική θέση της Εταιρείας μας και η επιτυχημένη μέχρι στιγμής πολιτική μας στην προάσπιση και βελτίωση των μεριδίων αγοράς μας, μας δίνει την αισιοδοξία ότι η Εταιρεία είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις όποιες δυσκολίες και προκλήσεις.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, και περισσότερο στο συναλλαγματικό και πιστωτικό κίνδυνο. Η υπηρεσία διαχείρισης χαρτοφυλακίου προσδιορίζει, εκτιμά και αντισταθμίζει (εάν αυτό κριθεί αναγκαίο) τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση των κινδύνων καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων, όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίων και ο κύκλος ρευστότητας.
Οι κίνδυνοι παρουσιάζονται αναλυτικά, στην παράγραφο 26 ¨Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων¨.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εξαιτίας των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί συναλλαγές, σε ξένο νόμισμα, κυρίως Δολάρια Η.Π.Α. και κατά συνέπεια εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Μέχρι στιγμής δεν έχει κριθεί αναγκαίο να γίνουν ενέργειες αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου. Δεν υπάρχουν μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Εταιρείας σε ξένο νόμισμα, οπότε η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του Ενεργητικού.

Στη Βουλγαρία το τοπικό νόμισμα BGN έχει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία με το Ευρώ (EUR/BGN=1.95583), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα οικονομικά προβλήματα και οι επιπτώσεις της παγκόσμιας κρίσης στη Βουλγαρία, δεν αυξάνουν τον κίνδυνο αποσταθεροποίησης της ισοτιμίας.

Πιστωτικός κίνδυνος

Λόγω της μεγάλης διασποράς που παρουσιάζει η πελατειακή βάση των εταιρειών του Ομίλου δεν υφίστανται κίνδυνοι εξάρτησης από μερίδα πελατών τους, καθώς κανένας πελάτης τους, ο οποίος αγοράζει με πίστωση, δεν απορροφά πάνω από το 5% του μικτού κύκλου εργασιών.
Προς εξασφάλιση των κινδύνων που απορρέουν από τις εμπορικές τους πιστώσεις, ο Όμιλος όπου κρίνεται αναγκαίο, ζητεί από τους πελάτες, επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη, ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής των πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται, ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.
Η Εταιρεία και ο Όμιλος προβαίνουν σε πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, επισκοπώντας περιοδικά τις απαιτήσεις, με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων και τα προβλήματα εισπραξιμότητας που, τυχόν παρουσιάζονται.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε επενδύσεις και χρηματικά διαθέσιμα έχει περιοριστεί σημαντικά καθώς το σημαντικότερο μέρος αυτών είναι τοποθετημένο σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος, υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας.

Κίνδυνος επιτοκίων και κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος των επιτοκίων αφορά τη μεταβολή στην αξία της απόδοσης των επενδύσεων με επιτοκιακή μορφή απόδοσης καθώς και τη μεταβολή του κόστους δανεισμού εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων. Η πλειοψηφία των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού του Ομίλου δεν υπόκεινται σε επιτοκιακής μορφής απόδοση / υποχρέωση (εκτός των Διαθεσίμων και των Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων) και κατά συνέπεια ο Όμιλος δεν είναι εκτεθειμένος σε υψηλό κίνδυνο από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων.

Ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά ταμειακά διαθέσιμα και επενδύσεις σε χρεόγραφα (Ευρώ 187 εκατ. περίπου στις 31.12.2016) εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος διατηρείται σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Λόγω αυξημένων ταμειακών αναγκών, εξ' αιτίας αποθεματοποίησης και της πληρωμής μεγάλων ποσών σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, αλλά και του δανεισμού των θυγατρικών εταιρειών, (για τον ίδιο κυρίως λόγο), η Εταιρεία το Μάιο του 2016, έλαβε βραχυπρόθεσμο δάνειο από την ALPHA BANK, ποσού Ευρώ 90.000 χιλιάδων και το οποίο και εξόφλησε ολοσχερώς, τον Αύγουστο του 2016.

Αποθέματα-Προμηθευτές

Ο Όμιλος εκτιμά ότι η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα δε θέτει σε κίνδυνο την προμήθεια των απαραίτητων για την παραγωγή πρώτων και λοιπών υλών από το εξωτερικό καθώς υπάρχουν επαρκή χρηματικά διαθέσιμα σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

(α) Εκκρεμούν την 31 Δεκεμβρίου 2016 διάφορες επίδικες υποθέσεις για τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Νομικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι δεν πρόκειται να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας.

(β) Με την υπ' αριθ. 8/2005/2008 πράξη καταλογισμού του προϊσταμένου του Τελωνείου Νίκης, η Εταιρεία θεωρήθηκε αλληλέγγυα αστικά συνυπεύθυνη για την καταβολή συνολικού ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων για φερόμενες παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας που διαπράχτηκαν από πρόσωπα, μη έχοντα σχέση με την Εταιρεία. Τον Ιούνιο 2015, εξεδόθη η υπ' αριθ. 1160/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της Εταιρείας, η οποία, στην συνέχεια, κατέβαλε στο Τελωνείο Νίκης το ποσό των Ευρώ 14.381 χιλιάδων, το οποίο και καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις. Για την απαίτηση αυτή, σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας το 2015. Η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης, εντός της νομίμου προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

(γ) Το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για υπόθεση Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως, προσδιόρισε την αστική ευθύνη της Εταιρείας στο ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδων, ποσό για το οποίο η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη ποσού Ευρώ 366 χιλιάδων το έτος 2009 και ποσού Ευρώ 673 χιλιάδων το έτος 2012 και έχει προχωρήσει σε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο με την Α2330/2016 απόφασή του, έκανε δεκτή την αναίρεση της Εταιρείας κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, η υπόθεση επιστρέφεται στο Διοικητικό Εφετείο, προκειμένου να δικάσει εκ νέου την έφεση, δεσμευόμενο πλέον από την κρίση της απόφασης αναιρέσεως.

(δ) Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και κατεβλήθησαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.2960/2001. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.
Οι Επίδικες Υποθέσεις, παρουσιάζονται αναλυτικότερα στις παραγράφους (δ) έως (ι) της Σημείωσης 24.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Η Εταιρεία χορήγησε στις χρήσεις 2015 και 2016, για λόγους διευκόλυνσης των δραστηριοτήτων του Ομίλου στο εξωτερικό, άτοκα δάνεια στις θυγατρικές της εταιρείες KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD και KARELIA BULGARIA EOOD. Τα υπόλοιπα αυτών των δανείων ανέρχονται (κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016) στο ποσό Ευρώ 23.000 χιλιάδες και Ευρώ 26.500 χιλιάδες ανά θυγατρική αντίστοιχα.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας, με τα συνδεμένα με αυτή μέρη και μεταξύ των συνδεμένων μερών, στη διάρκεια της χρήσης 2016, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, εκτός των ανωτέρω δανείων, και δε διαφοροποιήθηκαν αναλογικά με τις αντίστοιχες συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης 2015 και συνεπώς δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τη χρηματοοικονομική θέση και τις επιδόσεις της Εταιρείας, κατά τη χρήση του 2016.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι διεταιρικές πωλήσεις και τα δάνεια μεταξύ της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών στη χρήση καθώς και τα διεταιρικά υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Πωλήσεις αγαθών	Εμπορικές Απαιτήσεις	Εμπορικές Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις από Δάνεια
MERIDIAN A.E.	387	61	0	0
KARELIA BULGARIA EOOD	29.198	27.217	0	26.500
G.K DISTRIBUTORS EOOD(1)	7.747	0	0	0
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	2.842	239	0	23.000
Σύνολο	**40.174**	**27.517**	**0**	**49.500**

(1) Η συναλλαγή αυτή αφορά πωλήσεις (καθαρές χωρίς Ε.Φ.Κ.), της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, προς την θυγατρική της G.K DISTRIBUTORS EOOD.

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης των εταιρειών του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 3.175 χιλιάδες για τη χρήση 2016 έναντι Ευρώ 3.124 χιλιάδων, για τη χρήση 2015, (Εταιρεία 2016: Ευρώ 2.920 χιλιάδες, 2015: Ευρώ 2.883 χιλιάδες). Δεν υπάρχουν συναλλαγές των Εταιρειών του Ομίλου με τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης.

ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εταιρείες δεν κατέχουν ίδιες μετοχές.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις της χρήσεως ανήλθαν σε Ευρώ 10.158 χιλιάδες, και αφορούσαν κυρίως, σε μηχανήματα για βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας και προσαρμογή της στη Νέα Κοινοτική Οδηγία η οποία διέπει την κυκλοφορία των καπνικών προϊόντων στην Ε.Ε. από τον Μάιο του 2016.

ΜΕΡΙΣΜΑ

Το Δ.Σ. της Εταιρείας λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της χρήσης 2016, την χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας, τις προοπτικές, καθώς και τα δεδομένα του ευρύτερου χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, θα προτείνει στην επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, που θα συγκληθεί την 21η Ιουνίου 2017, την διανομή μερίσματος, συνολικού ποσού Ευρώ 25.392,00 χιλιάδων που αντιστοιχεί σε μικτό μέρισμα Ευρώ 9,20 ανά μετοχή. Το προτεινόμενο μέρισμα, είναι αυξημένο κατά 8,24% σε σχέση με αυτό της χρήσης του έτους 2015, και διαμορφώνει μερισματική απόδοση της τάξης του 3,54% με βάση τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής την 31 Δεκεμβρίου 2016.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά γεγονότα, μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης που να επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2016.

Όπως έχουμε αναφέρει παραπάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί την εξέλιξη της διεθνούς χρηματοοικονομικής κρίσης και είναι σε θέση με τις αποφάσεις του και τα μέτρα που λαμβάνει να παρεμβαίνει διορθωτικά και να αποτρέπει τις αρνητικές συνέπειες της.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της κατάστασης, όπως διαμορφώνεται μέχρι σήμερα, σε κάθε χώρα που αναπτύσσει ο Όμιλος την επιχειρηματική του δράση, προς το παρόν, δεν έχουμε λόγους να αναπροσαρμόσουμε τη στρατηγική μας ως προς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων μας, εκτός της λήψης των μέτρων, τα οποία αναλύονται στην ενότητα «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ». Πιστεύουμε ότι, παρά το γενικότερο δυσμενές επιχειρηματικό περιβάλλον που διαμορφώνεται, με το σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα, τη ρευστότητα, που διαθέτει ο Όμιλος, είμαστε σε θέση και να αντιμετωπίσουμε τις δυσμενείς συνέπειες της κρίσης, αλλά και να εκμεταλλευθούμε τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στη χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, πούρων και κομμένου καπνού, καθώς και λοιπών αφορολογήτων ειδών καπνού. Από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του, σκοπός του Ομίλου ήταν να παρέχει στους πελάτες της προϊόντα καπνού εξαιρετικής ποιότητας.

Επιχειρηματικές Αρχές

Η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. έχει αναλάβει τη δέσμευση να τηρεί τις υψηλότερες ηθικές αρχές, σε κάθε της έκφανση. Κάθε τομέας της επιχείρησης διαπνέεται από αυτές τις εταιρικές αρχές, ιδιαιτέρως σε ότι αφορά τους εργαζόμενους και τους πελάτες της, καθώς επίσης την κοινότητα και το περιβάλλον στο πλαίσιο των οποίων δραστηριοποιείται.

Οι εργαζόμενοι

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική ίσων ευκαιριών για όλους τους εργαζομένους του, ανεξαρτήτως φύλου, πεποιθήσεων, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής. Σε αυτή τη βάση, έχει δημιουργήσει ένα κλίμα ανοιχτής επικοινωνίας και διαφάνειας, με παράλληλη δέσμευση για συνεχή επιμόρφωση των ανθρώπων της, συμβάλλοντας στην προσωπική τους εξέλιξη.

Οι πελάτες

Τα προϊόντα απευθύνονται αποκλειστικά σε ενήλικο κοινό που καπνίζει κατ' επιλογή. Ο Όμιλος αποφεύγει με ιδιαίτερη προσοχή τη, με οποιονδήποτε τρόπο, προώθηση των προϊόντων του σε ανηλίκους, οι οποίοι πρέπει να προστατεύονται από τη χρήση προϊόντων καπνού και από τις ενέργειες για την προώθησή τους.

Marketing

Ο Όμιλος αντιμετωπίζει με μεγάλη υπευθυνότητα τις ενέργειες διαφήμισης και προώθησης των τσιγάρων. Ο ρόλος του είναι αποκλειστικά η ενθάρρυνση των ενήλικων καπνιστών να επιλέγουν τα σήματά της. Ο Όμιλος σέβεται αυστηρά τους ισχύοντες νόμους, τους κανονισμούς και τη δεοντολογία που διέπει τη διαφήμιση σε κάθε μία από τις αγορές όπου δραστηριοποιείται.

Το περιβάλλον

Η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. δεσμεύεται να επενδύει συνεχώς σε διαδικασίες παραγωγής και διανομής των προϊόντων της που υιοθετούν αρχές για την υπεύθυνη διαχείριση του περιβάλλοντος, ειδικότερα στους τομείς της κατανάλωσης ενέργειας και της παραγωγής αποβλήτων.

Η τοπική κοινωνία

Η Εταιρεία ενισχύει την τοπική κοινωνία, παρέχοντας υποστήριξη σε τοπικούς οργανισμούς, σχολεία, οργανώσεις νέων, άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς και πολιτιστικές, μουσικές και άλλες εκδηλώσεις.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Η Εταιρεία προμηθεύεται πρώτες ύλες για την παραγωγή των τελικών της προϊόντων. Στόχος της Εταιρείας είναι η αγορά και κατάλληλη αποθήκευση πρώτων υλών, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή ροή των υλικών παρασκευής από και προς την παραγωγή.

Οι σύγχρονες βιομηχανικές εγκαταστάσεις αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της δέσμευσης για παραγωγή τσιγάρων υψηλής ποιότητας. Το πρόγραμμα επενδύσεων της Καπνοβιομηχανίας ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. διασφαλίζει ότι το ελεγχόμενων κλιματολογικών συνθηκών εργοστάσιό της θα παραμείνει μια υπερσύγχρονη μονάδα παραγωγής για χαρμάνια και συσκευασίες καπνού, η οποία πληροί τις υψηλότερες διεθνείς προδιαγραφές. Ταυτόχρονα, η Εταιρεία επενδύει συνεχώς στην έρευνα και ανάπτυξη νέων σημάτων, αξιοποιώντας τον άρτιο εξοπλισμό της και την υψηλή δεξιότητα των εργαζομένων της.

Η διάθεση προϊόντων άριστης ποιότητας διασφαλίζεται με εξειδικευμένους ποιοτικούς ελέγχους, σύμφωνα με τις αυστηρότερες προδιαγραφές, στους οποίους υπόκειται κάθε τομέας της παραγωγικής διαδικασίας, από την εξεύρεση των καλύτερων φύλλων καπνού μέχρι το σχεδιασμό της συσκευασίας και την παρουσίαση του τελικού προϊόντος.
Το ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και οι σχέσεις που αναπτύσσει ο Όμιλος με τους συνεργάτες του (προμηθευτές και πελάτες) αλλά και την τοπική κοινωνία αποτελούν την κινητήριο δύναμή του.

Ο Όμιλος δημιουργεί αξία ενισχύοντας την οικονομία, τόσο μέσω του δικτύου διάθεσης και διανομής των προϊόντων του στην Ελληνική αγορά και σε περισσότερες από 65 αγορές διεθνώς, όσο και μέσω της συνεργασίας του με προμηθευτές και διανομείς, καταβάλλοντας τους φόρους που του αναλογούν, διανέμοντας μέρισμα στους μετόχους του, παρέχοντας ένα υγιές περιβάλλον εργασίας για το προσωπικό του και στηρίζοντας τις τοπικές κοινωνίες όπου δραστηριοποιείται.

Κώδικες, πολιτικές και διαδικασίες

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και υιοθετήσει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος ορίζει το πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρείας, το ρόλο και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) (περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης).

Τα μέλη του Δ.Σ., κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ενεργούν σε πλήρη υπευθυνότητα προς τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της Εταιρείας. Το Δ.Σ. διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση των κινδύνων, καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων.

Ο Όμιλος είναι αντίθετος σε οποιαδήποτε πρακτική διαφθοράς και δωροδοκίας όχι μόνο από τους εργαζομένους τους αλλά και από τους συνεργάτες του. Διαθέτει πολιτικές και διαδικασίες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, την υπεύθυνη λειτουργία του και τη συνεχή βελτίωση της επίδοσής του.

Επίδοση 2016

Το 2016, ο Όμιλος απασχόλησε 515 εργαζόμενους (αριθμός εργαζομένων 31 Δεκεμβρίου 2016), εκ των οποίων το 28% ήταν γυναίκες. Οι αποδοχές ενός εκάστου εκ των εργαζομένων του Ομίλου υπερβαίνουν ή είναι τουλάχιστον ίσες με όσα ορίζονται στις αντίστοιχες εθνικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Το 2016 η Εταιρεία δαπάνησε 11 εκατ. Ευρώ σε νέες μηχανολογικές εγκαταστάσεις και την αναβάθμιση της γραμμής κοπής του καπνού. Η επένδυση θα επιτύχει εκτός από τη συμμόρφωση της Εταιρείας στις απαιτήσεις της νέας Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τα Καπνικά Προϊόντα (TPD2) και την ορθότερη διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων κατά την παραγωγική διαδικασία.

Απόδειξη για την υπεύθυνη λειτουργία του Ομίλου, αποτελεί το γεγονός ότι κατά το 2016, δεν υπήρξε ουδεμία καταδικαστική απόφαση εναντίον των εταιρειών του Ομίλου για θέματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαφθοράς και δωροδοκίας.

Στο τέλος του χρόνου, η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. ανακοίνωσε, για ακόμα μια χρονιά, την παραχώρηση έκτακτων οικειοθελών παροχών σε όλους τους εργαζόμενους και πρόσθετων bonuses στους εργαζομένους που σημείωσαν υψηλή απόδοση. Οι παροχές αυτές αναμένεται να ξεπεράσουν το ποσό των 3 εκατ. Ευρώ.

Τέλος, η Εταιρεία συνέχισε την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας της Καλαμάτας, συνδράμοντας οικονομικά το Δήμο Καλαμάτας για την υποστήριξη της υποψηφιότητας της Καλαμάτας για το θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης έτους 2021, χρηματοδοτώντας την αγορά νέου εξοπλισμού και την βελτίωση χώρων του Νοσοκομείου Καλαμάτας, χρηματοδοτώντας την συντήρηση των ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ (στον νομό Μεσσηνίας).

Διακρίσεις 2016

Η επιχειρηματική δράση της Καπνοβιομηχανίας Καρέλια Α.Ε. και η συνεισφορά της στην ελληνική οικονομία απετέλεσαν και κατά τη διάρκεια του 2016, σημείο αναφοράς. Ως αποτέλεσμα, οι επιδόσεις της Εταιρείας βραβεύθηκαν από την επιχειρηματική κοινότητα της χώρας με τρεις διακρίσεις κύρους. Ειδικότερα, η Καπνοβιομηχανία Καρέλια Α.Ε.:

- Τιμήθηκε με το Βραβείο Εξωστρέφειας για την επιχειρηματική της αριστεία και τις εξαγωγικές της επιδόσεις, κατά τη διάρκεια των Active Greece Awards 2016.
- Διακρίθηκε ως μία από τις καλύτερες εταιρείες που συνέβαλαν στην ελληνική οικονομία και στην ανάπτυξη του χρηματιστηριακού θεσμού, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών βραβείων ΧΡΗΜΑ-Επιχειρηματικά βραβεία 2016.
- Παρέλαβε το βραβείο True Leaders 2015 της ICAP GROUP, μιας εκ των μεγαλύτερων διακρίσεων επιχειρηματικής καταξίωσης. Το συγκεκριμένο βραβείο απονέμεται σε εταιρείες που παρουσιάζουν εξέχοντα οικονομικά αποτελέσματα, οι δραστηριότητες των οποίων αποτελούν έμπνευση και για άλλες επιχειρήσεις.

ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο Όμιλος τον Δεκέμβριο του 2016, πραγματοποίησε σημαντική αποθεματοποίηση ετοίμων προϊόντων στην Ελλάδα και την Βουλγαρία εξ αιτίας της επικείμενης αύξησης του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και στις δύο χώρες.

Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

Τέλος, σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει εποχικότητα στον παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλο της Εταιρείας.

Καλαμάτα, 26 Απριλίου 2017

Η Πρόεδρος του Δ.Σ.
Βικτωρία Γ.Καρέλια

Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 11α Ν. 3371/2005

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (εφ' εξής το "Δ.Σ."), προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η "Εταιρεία"), περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

I. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε Ευρώ 32.650.800 (Ευρώ τριάντα δύο εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα χιλιάδες οκτακόσια), διαιρούμενο σε 2.760.000 (δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα χιλιάδες) κοινές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 11,83 (Ευρώ έντεκα και ογδόντα τρία λεπτά) η κάθε μία. Οι μετοχές της Εταιρείας, στο σύνολό τους, είναι εισηγμένες, προς διαπραγμάτευση, στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστήριου Αθηνών.

Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της, και ειδικότερα:

- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας. Μέρισμα ως ποσοστό 35% επί των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση μόνον του Τακτικού Αποθεματικού, διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός των νομίμων προθεσμιών, από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που ενέκρινε τις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής ανακοινώνεται μέσω του Τύπου. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Δημόσιο, μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο εγκρίθηκε η διανομή του από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς, κατά την εκκαθάριση ή, αντίστοιχα, την απόσβεση κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αυτό αποφασισθεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα προτίμησης, σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ανεξάρτητων ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.
- Το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, το οποίο εξειδικεύεται στα εξής επιμέρους δικαιώματα: Νομιμοποίησης, παρουσίας, συμμετοχής στις συζητήσεις, υποβολής προτάσεων σε θέματα της ημερήσιας διάταξης, καταχώρησης των απόψεων στα πρακτικά και ψήφου.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της, κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 40 του Καταστατικού της). Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

II. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

III. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Π.Δ. 51/1992

Υπάρχουν μεμονωμένοι μέτοχοι που κατέχουν άμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Εταιρείας ο καθένας.

IV. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

V. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Το καταστατικό της Εταιρείας δεν προβλέπει περιορισμό του δικαιώματος ψήφου των μετόχων, εκτός αν οι μέτοχοι στους οποίους χορηγείται από το άρθρο 12 του Καταστατικού το δικαίωμα να εκλέγουν μέλη του Δ.Σ., ασκήσουν το δικαίωμα τους αυτό, οπότε δε δικαιούνται να συμμετάσχουν στη ψηφοφορία για την εκλογή των υπόλοιπων μελών του Δ.Σ..

VI. Συμφωνίες μεταξύ Μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

VII. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης Καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για τον διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Δ.Σ. της και την τροποποίηση των διατάξεών του δε διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920.

VIII. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 στοιχ. (β) του Κ.Ν. 2190/1920, το Δ.Σ. της Εταιρείας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Δ.Σ. η εν λόγω εξουσία από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η ως άνω εξουσία του Δ.Σ. μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

IX. Σημαντικές συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρεία και οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας, κατόπιν δημόσιας πρότασης, και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής, εκτός εάν, εξ' αιτίας της φύσεως της, η δημοσιοποίηση της συμφωνίας θα προκαλούσε σοβαρή ζημία για την Εταιρεία

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες της Εταιρείας, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν αποκλειστικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Υπάρχουν όμως πλείστες συμβάσεις με προμηθευτές και πελάτες της Εταιρείας οι οποίες προβλέπουν, ως είθισται σε ανάλογες συμβάσεις, ότι σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο ενός εκ των αντισυμβαλλομένων, το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης αζημίως από το έτερο μέρος, χωρίς όμως το εν λόγω δικαίωμα να παρέχεται ειδικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο ενός εκ των αντισυμβαλλομένων κατόπιν δημόσιας πρότασης.

X. Συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ. ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Δ.Σ. της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης, ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (Ν.3873/2010)

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και έλεγχος μιας επιχείρησης, με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων (Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 2778/1999, Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3873/2010, Ν. 3884/2010, κ.λ.π.).

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (καλούμενος εφεξής ο «Κώδικας») που υιοθέτησε η Εταιρεία βασίστηκε στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που συνέταξε ο ΣΕΒ για τις εισηγμένες εταιρείες, στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ο.Ο.Σ.Α. που δημοσιεύτηκαν το 2004, καθώς και στις γενικώς παραδεκτές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο Κώδικας αυτός βρίσκεται στον ιστότοπο της Εταιρείας, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση: www.karelia.gr

ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ «ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης συντάχθηκε από την «ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.» και περιλαμβάνει το σύνολο των πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία τόσο κατ' επιταγή της κείμενης νομοθεσίας (Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 2778/1999, Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3873/2010, Ν. 3884/2010, κ.λ.π.) όσο και κατά τη συνήθη πρακτική της.
Για την καταγραφή των πρακτικών αυτών, η Εταιρεία βασίστηκε στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που συνέταξε ο ΣΕΒ για τις Εισηγμένες Εταιρείες, στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ο.Ο.Σ.Α. που δημοσιεύτηκαν το 2004, καθώς και στις γενικώς παραδεκτές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι να προωθήσει την καλή διακυβέρνηση, με την πεποίθηση ότι έτσι θα ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία και ανταγωνιστικότητα της Εταιρείας. Ειδικότεροι στόχοι του Κώδικα είναι η ενίσχυση του εποπτικού ρόλου του Δ.Σ., η βελτίωση της πληροφόρησης των μετόχων, η ενίσχυση της συμμετοχής τους σε εταιρικές υποθέσεις, καθώς και η υιοθέτηση διαφάνειας και έγκαιρης πληροφόρησης. Τέλος, στόχος του είναι η δημιουργία ενός προσβάσιμου και κατανοητού συστήματος λειτουργίας της Εταιρείας, προς αποτελεσματική συμμόρφωση της Εταιρείας με τις επιταγές του

νεοσύστατου Ν. 3873/2010 ο οποίος ενσωμάτωσε στην Ελληνική έννομη τάξη την οδηγία 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Γενικές αρχές

I. Ρόλος και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Δ.Σ. πρέπει να ασκεί αποτελεσματικά τον ηγετικό του ρόλο και να διευθύνει τις εταιρικές υποθέσεις προς όφελος της Εταιρείας και όλων των μετόχων, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής. Ακόμα, πρέπει να διασφαλίζει τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση όλων των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας και των αλλοδαπών μετόχων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Δ.Σ. λαμβάνει υπ' όψη του τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με εκείνα της Εταιρείας, όπως είναι οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της Εταιρείας. Οι κύριες, μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του Δ.Σ. περιλαμβάνουν την:

- Έγκριση επιχειρησιακών σχεδίων, καθώς και τη λήψη αποφάσεων και την πραγματοποίηση εισηγήσεων για μείζονες κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξαγορές, συγχωνεύσεις και εκποιήσεις,
- επιλογή και, όποτε χρειάζεται, την αντικατάσταση των εκτελεστικών μελών του,
- διασφάλιση της αξιοπιστίας των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και στοιχείων της Εταιρείας, των συστημάτων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των στοιχείων και πληροφοριών που λαμβάνουν δημοσιότητα, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου,
- διασφάλιση αποτελεσματικής συμμόρφωσης της Εταιρείας με σχετικούς νόμους και κανονισμούς,
- ευθύνη λήψης σχετικών αποφάσεων και παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος διοίκησης της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και ανάθεσης εξουσιών και καθηκόντων σε άλλα στελέχη, και
- διατύπωση, διάδοση και εφαρμογή των βασικών αξιών και αρχών της Εταιρείας που διέπουν τις σχέσεις της με όλα τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με αυτά της Εταιρείας.

II. Μέγεθος και σύνθεση του Δ.Σ.

Το μέγεθος και η σύνθεση του Δ.Σ. πρέπει να επιτρέπουν την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του και να αντικατοπτρίζουν το μέγεθος και τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Το Δ.Σ. πρέπει να χαρακτηρίζεται από υψηλό επίπεδο ακεραιότητας και να διαθέτει ποικιλομορφία γνώσεων, προσόντων και εμπειρίας, που να ανταποκρίνονται στους εταιρικούς στόχους.

III. Ρόλος και απαιτούμενες ιδιότητες του Προέδρου του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος προΐσταται του Δ.Σ. έχει τις αρμοδιότητες του καθορισμού της ημερήσιας διάταξης, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του Δ.Σ., αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του.

IV. Καθήκοντα και συμπεριφορά μελών του Δ.Σ.

Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει υποχρέωση πίστης στην Εταιρεία. Τα μέλη του Δ.Σ. ενεργούν με ακεραιότητα και προς το συμφέρον της Εταιρείας και διαφυλάσσουν την εμπιστευτικότητα των μη δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών. Δεν έχουν σχέση ανταγωνισμού με την Εταιρεία και αποφεύγουν κάθε θέση ή δραστηριότητα που δημιουργεί ή φαίνεται να δημιουργεί σύγκρουση ανάμεσα στα προσωπικά τους συμφέροντα και εκείνα της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της κατοχής θέσεων στο Δ.Σ. ανταγωνιστικών εταιρειών, χωρίς την άδεια της Γενικής Συνέλευσης. Τα μέλη του Δ.Σ. συνεισφέρουν την εμπειρία τους και αφιερώνουν στα καθήκοντά τους τον αναγκαίο χρόνο και την απαραίτητη προσοχή. Τέλος, τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να επιδιώκουν να συμμετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του Δ.Σ., καθώς και των επιτροπών, στις οποίες αυτά τυχόν τοποθετούνται.

V. Επιλογή μελών του Δ.Σ.

Η επιλογή των μελών του Δ.Σ. γίνεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή διαδοχή των μελών του με σκοπό τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της επιχείρησης.

VI. Λειτουργία του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. συνέρχεται με την απαραίτητη συχνότητα, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

VII. Αξιολόγηση του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. αξιολογεί την αποτελεσματικότητά του στην εκπλήρωση των καθηκόντων του.

VIII. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Το Δ.Σ. παρουσιάζει στους μετόχους και το κοινό μια σαφή αξιολόγηση της πραγματικής θέσης και των προοπτικών της Εταιρείας, και διασφαλίζει την αξιοπιστία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και την ορθότητα των ανακοινώσεων, όπου αυτές επιβάλλονται.

Το Δ.Σ. διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Επίσης το Δ.Σ., παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και την επανεξετάζει, ανασκοπεί τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Το Δ.Σ. επίσης, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου (εφόσον έχει συσταθεί τέτοια επιτροπή), αναπτύσσει άμεση και τακτική επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει τακτική ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή και αποτελεσματική άσκηση της εταιρικής επιχείρησης.

IX. Επίπεδο και διάρθρωση των αμοιβών

Το επίπεδο και η διάρθρωση των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. στοχεύουν στην προσθήκη αξίας στην Εταιρεία με τις ικανότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Το ύψος των αμοιβών καθορίζεται σε αντιστοιχία με τη συνεισφορά τους στην Εταιρεία.

X. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα ενημερώνονται, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία, για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση. Το Δ.Σ. διευκολύνει, εντός του πλαισίου των σχετικών καταστατικών προβλέψεων, τη συμμετοχή των μετόχων στη Γενική Συνέλευση, και ειδικότερα των μετόχων μειοψηφίας. Το Δ.Σ. αξιοποιεί τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για να διευκολύνει τον ουσιαστικό και ανοικτό διάλογό τους με την Εταιρεία.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Το Διοικητικό Συμβούλιο

I. Σκοπός

Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον του Δ.Σ. είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος. Το Δ.Σ., ενεργώντας συλλογικά, είναι αρμόδιο **να διαχειρίζεται** τις εταιρικές υποθέσεις, λαμβάνοντας και εκτελώντας αποφάσεις σχετικές με υλικές και νομικές πράξεις, καθώς και **να εκπροσωπεί** την Εταιρεία, δικαστικά και εξώδικα, δηλαδή τελώντας νομικές πράξεις, δικαιοπραξίες, οιονεί δικαιοπραξίες και διαδικαστικές πράξεις. Εξαίρεση συνιστούν τα θέματα που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Εξ άλλου, το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να διορίζει υποκατάστατα όργανα, για το σύνολο ή μέρος της δραστηριότητάς του.

II. Μέγεθος και Σύνθεση

1. Η Εταιρεία διοικείται από Δ.Σ. που απαρτίζεται από **πέντε (5)** κατ' ελάχιστο και **επτά (7)** κατ' ανώτατο όριο μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τους μετόχους με **μέγιστη θητεία πέντε (5) ετών**, χωρίς όμως να αποκλείεται η επανεκλογή τους. Σε περίπτωση που μέσα στην παραπάνω πενταετία δεν εκλεγεί νέο Δ.Σ. η θητεία των μελών αυτού, διορισμένων και εκλεγμένων, παρατείνεται μέχρι την πρώτη μετά την πάροδο της πενταετίας Γενική Συνέλευση που θα εκλέξει το Δ.Σ., της θητείας μη δυνάμενης να υπερβεί την εξαετία.

3. Εάν λόγω θανάτου, παραίτησης ή από οποιονδήποτε λόγο έκπτωσης κενωθεί θέση συμβούλου, οι δε σύμβουλοι που απομένουν είναι τουλάχιστον πέντε (5), δεν είναι υποχρεωτική η αντικατάσταση αυτών ή αυτού που αποχώρησαν, αλλά γι' αυτήν κρίνει το Δ.Σ. και προβαίνει σ' αυτήν, εάν το νομίζει σκόπιμο.

4. Εάν όμως αντίθετα εξ' αιτίας αυτής της αποχώρησης ο αριθμός των εν ενεργεία συμβούλων περιορίζεται κάτω από τους πέντε (5), τότε το Δ.Σ. υποχρεούται να εκλέξει αμέσως προσωρινούς ή προσωρινό συμβούλιο σε αντικατάσταση αυτών ή αυτού που αποχώρησαν. Η εκλογή αυτή πρέπει να κυρωθεί από την πρώτη Γενική Συνέλευση των μετόχων που θα συγκληθεί. Οι σύμβουλοι που διορίστηκαν για την αναπλήρωση άλλων παραμένουν στην υπηρεσία τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας αυτών που τους αναπλήρωσαν.

5. Εάν η εκλογή των συμβούλων, σύμφωνα με προηγούμενη παράγραφο, τυχόν δεν επικυρωθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων, οι πράξεις των συμβούλων αυτών παραμένουν έγκυρες και ισχυρές.

6. Στην περίπτωση δε που ο αριθμός των εναπομεινάντων συμβούλων είναι κατώτερος των τριών (3), το Δ.Σ. προβαίνει άμεσα στη σύγκληση Γενική Συνέλευσης, με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Δ.Σ..

7. Το Δ.Σ. εκλέγει από τα μέλη του τον Πρόεδρο, έναν Αντιπρόεδρο και έναν Διευθύνοντα Σύμβουλο. Οι ιδιότητες του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν αποκλείεται να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί ο Αντιπρόεδρος.

8. Το Δ.Σ. αποτελείται από εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του δεν πρέπει να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του. Μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών του πρέπει να υπάρχουν δύο τουλάχιστον ανεξάρτητα μέλη. Η ύπαρξη δε ανεξαρτήτων μελών δεν είναι υποχρεωτική, όταν στο Δ.Σ. ορίζονται ρητά και συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι της μειοψηφίας των μετόχων.
Σήμερα, στο Δ.Σ. της Εταιρείας, μετέχουν **τρία (3) μη εκτελεστικά** μέλη, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι ανεξάρτητα, και **δύο (2) εκτελεστικά μέλη.**

9. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., είναι απαλλαγμένα από συγκρούσεις συμφερόντων με την Εταιρεία. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, εφ' όσον τέτοια υπάρχουν, δεν επιτρέπεται να κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ούτε να έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρεία ή με πρόσωπα που συνδέονται με αυτήν. Τα ανεξάρτητα μέλη διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.
Στο πλαίσιο του καθορισμού της ανεξαρτησίας των μελών του, το Δ.Σ. θα πρέπει να θεωρεί ότι σχέση εξάρτησης υπάρχει, όταν το μέλος:

- Διατηρεί επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική σχέση με την Εταιρεία ή με συνδεμένη με αυτή επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920, η οποία σχέση από τη φύση της επηρεάζει την επιχειρηματική της δραστηριότητα, όταν ιδίως είναι σημαντικός προμηθευτής ή πελάτης της Εταιρείας.
- Είναι πρόεδρος του Δ.Σ. ή διευθυντικό στέλεχος της Εταιρείας, καθώς και εάν έχει τις ως άνω ιδιότητες ή είναι εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. σε συνδεμένη με την Εταιρεία επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920 ή διατηρεί σχέση εξαρτημένης ή έμμισθης εντολής με την Εταιρεία ή τις συνδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.
- Έχει συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού ή είναι σύζυγος εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. ή διευθυντικού στελέχους ή μετόχου που συγκεντρώνει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ή συνδεμένης με αυτήν επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρ. 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920.
- Έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρ. 18 παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/1920.
- Έχει διατελέσει εντός των τελευταίων τριών (3) ετών τακτικός ελεγκτής της Εταιρείας ή θυγατρικής της ή εταίρος ή υπάλληλος επιχείρησης που παρέχει υπηρεσίες τακτικού ελέγχου στην Εταιρεία ή θυγατρική της.

10. Η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση του Δ.Σ., καθώς και τα ονόματα του Προέδρου του Δ.Σ., του Αντιπροέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, αλλά και των προέδρων των επιτροπών του Δ.Σ. (βλ. κατωτέρω VI) και των μελών τους. Επίσης, στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να γνωστοποιείται η διάρκεια της θητείας των μελών του Δ.Σ..

III. Συνεδριάσεις και Λειτουργία

1. Το Δ.Σ. οφείλει να συνεδριάζει στην έδρα της Εταιρείας, κάθε φορά που ο νόμος, το καταστατικό ή οι ανάγκες της Εταιρείας το απαιτούν.

2. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. προΐσταται ο πρόεδρος αυτού, ο οποίος δύναται να ορίζει ένα πρόσωπο, ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο, που θα ασκεί καθήκοντα Γραμματέα του Δ.Σ. (εταιρικός Γραμματέας).

3. Το Δ.Σ. θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το μισό και ένας ακόμα από τους συμβούλους, ποτέ όμως ο αριθμός των συμβούλων που είναι παρόντες δε μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις. Για να βρεθεί ο αριθμός απαρτίας παραλείπεται το κλάσμα που τυχόν προκύπτει. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και αντιπροσωπεύονται.

4. Για τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. και τις αποφάσεις του τηρούνται πρακτικά, τα οποία γράφονται στο βιβλίο που τηρείται ειδικά γι' αυτά, υπογράφονται δε από τον προεδρεύοντα και τους συμβούλους που παρίστανται. Κανείς σύμβουλος ή αναπληρωτής δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την υπογραφή των πρακτικών της συνεδρίασης, στην οποία πήρε μέρος, έχει δικαίωμα όμως να ζητήσει την αναγραφή στα πρακτικά της γνώμης του, αν διαφωνεί με την απόφαση που λήφθηκε.

5. Τα αντίγραφα ή τα αποσπάσματα των πρακτικών, προκειμένου αυτά να προσαχθούν ενώπιον του δικαστηρίου ή άλλης Αρχής, επικυρώνονται από τον πρόεδρο του Δ.Σ. ή τον νόμιμο αναπληρωτή.

6. Τα μέλη του Δ.Σ. μεριμνούν τα ίδια για την τακτική ενημέρωσή τους, αναφορικά με τις επιχειρηματικές εξελίξεις και τους σημαντικότερους κινδύνους, στους οποίους είναι εκτεθειμένη η Εταιρεία. Επίσης, ενημερώνονται έγκαιρα για τις αλλαγές στη νομοθεσία και το περιβάλλον της αγοράς.

7. Το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί ανεξάρτητους συμβούλους με έξοδα της Εταιρείας, στις περιπτώσεις που το κρίνει απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

IV. Αρμοδιότητες

1. Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. προσδιορίζονται με σαφήνεια στο καταστατικό της Εταιρείας.

2. Οι κύριες μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του Δ.Σ. είναι εκείνες που αναφέρονται παραπάνω (Μέρος Α΄, Ι).

3. Επιτρέπεται στο Δ.Σ., με απόφασή του, να αναθέτει την άσκηση του συνόλου ή μέρους των εξουσιών του διαχείρισης και εκπροσώπησης σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Δ.Σ. ή μη, υπαλλήλους της Εταιρείας ή όχι, καθορίζοντας και συγχρόνως την έκτασή τους. Τα πρόσωπα στα οποία ανατίθενται οι ανωτέρω εξουσίες δεσμεύουν την Εταιρεία, ως όργανα αυτής, σε όλη την έκταση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν.

4. Το Δ.Σ. δύναται να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την εύρυθμη εν γένει λειτουργία του.

V. Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του Δ.Σ.

1. Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει υποχρέωση πίστης στην Εταιρεία. Κάθε μέλος του Δ.Σ. πρέπει να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της Εταιρείας με την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία.

2. Ο Πρόεδρος προΐσταται του Δ.Σ.. Έχει τις αρμοδιότητες της σύγκλησης του Δ.Σ. και της εγγραφής συγκεκριμένων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του Δ.Σ., αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του.

3. Τα μέλη του Δ.Σ. δεν πρέπει να συμμετέχουν σε Διοικητικά Συμβούλια περισσότερων των πέντε (5) εισηγμένων Εταιρειών.

4. Τα **εκτελεστικά μέλη** του Δ.Σ. ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης. Τα μέλη του Δ.Σ. **εκτελεστικά** και **μη εκτελεστικά μέλη** είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων, συμμετέχουν σε τυχόν συμβούλια και επιτροπές, είναι ιδιαίτερα επιφορτισμένα με την προάσπιση των αρχών της χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης. Πρέπει να γνωρίζουν σε βάθος τόσο τη λειτουργία και τα αντικείμενα της Εταιρείας όσο και την ευρύτερη αγορά του κλάδου και για το λόγο αυτό τους παρέχεται κάθε διευκόλυνση. Γενικότερα, κάθε μέλος φροντίζει για τη διαρκή επιμόρφωση του, ώστε να συνεισφέρει ουσιαστικά και αποτελεσματικά στην εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της Εταιρείας.

VI. Επιτροπές

1. Το Δ.Σ. δύναται να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την εύρυθμη εν γένει λειτουργία του.

2. Στις επιτροπές του Δ.Σ., εφ' όσον τέτοιες έχουν συσταθεί, παρέχονται επαρκείς πόροι για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, καθώς και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων, στο βαθμό που χρειάζονται οι τελευταίοι. Για την πρόσληψη αυτή απαιτείται η σχετική ενημέρωση του Προέδρου του Δ.Σ. και η υποβολή στο Δ.Σ. τακτικών εκθέσεων, σχετικών με τη δραστηριότητα των συμβούλων.

3. Σύμφωνα με τον Ν. 3693/2008, επιβάλλεται η συγκρότηση Επιτροπής Ελέγχου, με σκοπό την υποστήριξη του Δ.Σ. στα καθήκοντά του, σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τον εσωτερικό έλεγχο και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου. Εφ' όσον κατά το καταστατικό της Εταιρείας δεν μετέχουν στο Δ.Σ. υποχρεωτικά ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, η συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου είναι προαιρετική. Η σύνθεση, καθώς και αρμοδιότητές της ορίζονται κατωτέρω (Μέρος Γ', αρ. 7).

4. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Επιτροπής Ελέγχου (εφ' όσον τέτοια επιτροπή έχει συσταθεί), της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και τυχόν άλλων επιτροπών που τυχόν θα συσταθούν από το Δ.Σ., λαμβάνει χώρα τουλάχιστον κάθε δύο (2) χρόνια. Στη αξιολόγηση αυτή προΐσταται ο Πρόεδρος, και τα αποτελέσματά της συζητούνται από το Δ.Σ., ενώ σε συνέχεια της αξιολόγησης, ο Πρόεδρος λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων αδυναμιών.

ΜΕΡΟΣ Γ'

Εσωτερικός έλεγχος

1. Το Δ.Σ. οφείλει να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την περιφρούρηση των επενδύσεων και των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων.

2. Ως σύστημα εσωτερικού ελέγχου ορίζεται το σύνολο των διαδικασιών που τίθενται σε εφαρμογή από το Δ.Σ. και το υπόλοιπο προσωπικό της Εταιρείας και αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των εταιρικών εργασιών, την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και την συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς.

3. Το Δ.Σ., στα πλαίσια του συστήματος αυτού, παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και την επανεξετάζει. Παράλληλα, ανασκοπεί τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Το Δ.Σ., μέσω της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου των άρθρων 7-8 του Ν. 3016/2002, αναπτύσσει άμεση επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή λειτουργία του συστήματος ελέγχου.

4. Τα μέλη του Δ.Σ. έχουν την τελική ευθύνη για την διασφάλιση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και την παρακολούθηση και εποπτεία της αποτελεσματικής εφαρμογής του.

5. Το Δ.Σ. συστήνει μονάδα εσωτερικού ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις της Ελληνικής νομοθεσίας, που λειτουργεί σύμφωνα με γραπτό κανονισμό λειτουργίας. Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητη από τις υπόλοιπες επιχειρησιακές μονάδες και αναφέρεται στο Δ.Σ.

6. Το Δ.Σ. προβαίνει σε αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει την εξέταση του εύρους των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την επάρκεια των εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου προς το Δ.Σ., καθώς και την ανταπόκριση και την αποτελεσματικότητα της Διοίκησης σχετικά με εντοπισμένα σφάλματα ή αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το Δ.Σ. αναφέρει στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης ότι έχει εξετάσει τους κύριους κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζει η επιχείρηση, καθώς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

7. Η Επιτροπή Ελέγχου

α. Η Επιτροπή Ελέγχου, στο μέτρο που τέτοια επιτροπή υπάρχει υποχρεωτικά ή δυνητικά, έχει ως σκοπό την υποστήριξη του Δ.Σ. στα καθήκοντά του σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τον εσωτερικό έλεγχο και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου.

β. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, κατόπιν σχετικής πρότασης του Δ.Σ. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

γ. Η επιτροπή συνέρχεται τουλάχιστον τέσσερις φορές το χρόνο, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά της. Τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο συναντά τον τακτικό ελεγκτή της Εταιρείας, χωρίς την παρουσία των μελών της Διοίκησης.

δ. Τα βασικά καθήκοντα και οι αρμοδιότητές της ορίζονται γραπτώς στον κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο της Εταιρείας.

ε. Χωρίς να μεταβάλλονται ή μειώνονται οι υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ., που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι οι εξής:

- Η παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Η παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
- Η παρακολούθηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.
- Η παρακολούθηση της ορθής λειτουργίας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου εκτός εάν αυτή η ευθύνη ανήκει ρητά στο ίδιο το Δ.Σ..
- Η παρακολούθηση της πορείας του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.
- Η επισκόπηση και παρακολούθηση θεμάτων συναφών με την ύπαρξη και διατήρηση της ανεξαρτησίας του νόμιμου ελεγκτή της Εταιρείας.
- Η πρόταση μέσω του Δ.Σ. προς την Γενική Συνέλευση των μετόχων σχετικά με το διορισμό, τον επαναδιορισμό και την ανάκληση του τακτικού ελεγκτή, καθώς και για την έγκριση της αμοιβής και τους όρους πρόσληψης του τακτικού ελεγκτή.
- Η εξέταση και παρακολούθηση της ανεξαρτησίας του τακτικού ελεγκτή και της αντικειμενικότητας και της αποτελεσματικότητας της ελεγκτικής διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές επαγγελματικές και κανονιστικές απαιτήσεις στην Ελλάδα.
- Η επιμέλεια της προς αυτήν αναφοράς εκ μέρους του τακτικού ελεγκτή για κάθε θέμα που έχει σχέση με την πορεία και τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου και την προς αυτήν επίδοση ιδιαίτερης έκθεσης με τις τυχόν αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και ιδίως με τις αδυναμίες των διαδικασιών που αφορούν τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Αμοιβές μελών Δ.Σ.

1. Ο καθορισμός των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, διαφάνεια και επαγγελματισμό και να είναι απαλλαγμένη από συγκρούσεις συμφερόντων.

2. Η βασική ευθύνη του Δ.Σ., όσον αφορά στις αμοιβές των μελών του, συνίσταται στην υποβολή προτάσεων προς τη Γ.Σ. των μετόχων για τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του. Επί πλέον και κυρίως, σε τομείς της οικονομίας που εξαρτώνται ιδιαίτερα από την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού, το Δ.Σ. πρέπει να έχει μια ευρύτερη εποπτεία της πολιτικής αμοιβών της Εταιρείας. Με σκοπό τη δημιουργία μακροπρόθεσμης εταιρικής αξίας, η διάρθρωση των κινήτρων πρέπει να στοχεύει στην ισορροπία ανάμεσα στη βραχυπρόθεσμη και τη μακροπρόθεσμη απόδοση των μελών του Δ.Σ., καθώς και στην προώθηση της αξιοκρατίας.

3. Εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

α. Η αμοιβή των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. συνδέεται με την εταιρική στρατηγική, τους σκοπούς της Εταιρείας και την πραγμάτωση αυτών, με τελικό στόχο τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας στην Εταιρεία. Ως εκ τούτου, διασφαλίζει την κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα σε **σταθερά στοιχεία** και **μεταβλητά στοιχεία** συνδεόμενα με την απόδοση.

β. Κατά τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. λαμβάνονται υπ' όψη τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες, η επίδοση σε σχέση με προκαθορισμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους, η οικονομική κατάσταση, η απόδοση και οι προοπτικές της Εταιρείας, το ύψος των αμοιβών για παρόμοιες εκτελεστικές υπηρεσίες σε ομοειδείς Εταιρείες.

4. Μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

Η αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, μετά από πρόταση του Δ.Σ. και αντικατοπτρίζει το χρόνο απασχόλησής τους στην Εταιρεία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως μη εκτελεστικών μελών, καθώς και το εύρος των καθηκόντων τους.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

Σχέσεις με τους μετόχους

I. Ιστότοπος (website) Εταιρείας

Η Εταιρεία διατηρεί ενεργό ιστότοπο, στον οποίο δημοσιεύει περιγραφή της εταιρικής της διακυβέρνησης, της διοικητικής της διάρθρωσης, καθώς και άλλες χρήσιμες για τους μετόχους και τους επενδυτές πληροφορίες.

II. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

1. Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, συγκαλούμενο από το Διοικητικό Συμβούλιο και δικαιούμενο να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία, στο οποίο δικαιούνται να συμμετέχουν οι μέτοχοι, είτε αυτοπροσώπως είτε δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, σύμφωνα με την εκάστοτε προβλεπόμενη νόμιμη διαδικασία.

2. Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

3. Σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν. 3884/2010, η Εταιρεία αναρτά στον ιστότοπό της είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, τους βασικούς κανόνες και τις πρακτικές συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος εισαγωγής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη και υποβολής ερωτήσεων, καθώς και των προθεσμιών εντός των οποίων τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν, τις διαδικασίες ψηφοφορίας, τους όρους αντιπροσώπευσης μέσω πληρεξουσίου και τα χρησιμοποιούμενα έντυπα για ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου, την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη της συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων των αποφάσεων προς συζήτηση και ψήφιση, αλλά και τυχόν συνοδευτικών εγγράφων και τον συνολικό αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου κατά την ημερομηνία της σύγκλησης.

4. Περίληψη των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας για κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Εταιρείας εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

5. Τουλάχιστον ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής, κατά περίπτωση, και οι Πρόεδροι των επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο εσωτερικός ελεγκτής και ο τακτικός ελεγκτής πρέπει να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση, και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι μέτοχοι.

Καλαμάτα, 26 Απριλίου 2017

Η Πρόεδρος του Δ.Σ.

Βικτωρία Γ. Καρέλια

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ατομική και Ενοποιημένη) της 31 Δεκεμβρίου 2016

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημείωση	2016	2015	2016	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μακροπρόθεσμο Ενεργητικό					
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		24	33	13	21
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	5	80.111	74.390	80.085	74.350
Συμμετοχές	6	0	0	1.731	1.724
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		35	36	32	33
Σύνολο Μακροπρόθεσμου Ενεργητικού		**80.170**	**74.459**	**81.861**	**76.128**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	7	218.365	96.146	158.751	66.761
Λογαριασμοί εισπρακτέοι	8	74.347	34.151	91.252	53.721
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	9	130.485	151.190	108.645	151.190
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	10	56.474	115.122	40.465	73.656
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού		**479.671**	**396.609**	**399.113**	**345.328**
Σύνολο Ενεργητικού		**559.841**	**471.068**	**480.974**	**421.456**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	11	32.651	32.651	32.651	32.651
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο		34	34	34	34
Λοιπά αποθεματικά	12	100.396	96.429	100.333	96.387
Υπόλοιπο κερδών εις νέον		256.204	220.713	250.340	215.574
Σύνολο Μετόχων Μητρικής Εταιρείας		**389.285**	**349.827**	**383.358**	**344.646**
Δικαιώματα μειοψηφίας		(3)	(14)	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**389.282**	**349.813**	**383.358**	**344.646**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενοι φόροι	13	8.127	8.580	8.796	8.884
Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	14	2.735	3.160	2.665	3.075
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		**10.862**	**11.740**	**11.461**	**11.959**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	153.454	95.118	80.271	50.898
Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	16	1.039	1.484	1.039	1.484
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	21	5.204	12.913	4.845	12.469
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		**159.697**	**109.515**	**86.155**	**64.851**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**170.559**	**121.255**	**97.616**	**76.810**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**559.841**	**471.068**	**480.974**	**421.456**

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 28 - 60 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	2016	2015	2016	2015
Κύκλος εργασιών	17	876.043	836.866	646.740	629.520
Κόστος πωληθέντων	18	(759.308)	(719.644)	(533.363)	(514.985)
Μικτά Αποτελέσματα		**116.735**	**117.222**	**113.377**	**114.535**
Έξοδα διοίκησης	18	(8.200)	(7.926)	(7.666)	(7.149)
Έξοδα διάθεσης	18	(23.338)	(22.856)	(21.217)	(21.230)
Επίδικοι φόροι-τέλη	24δ,θ	(1.991)	(14.381)	(1.991)	(14.381)
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	19	3.841	3.876	3.813	3.860
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		**87.047**	**75.935**	**86.316**	**75.635**
Χρηματοοικονομικά έσοδα - καθαρά	20	(606)	178	(548)	(284)
Συναλλαγματικές διαφορές		2.461	7.926	2.522	7.999
Καθαρά κέρδη προ φόρων		**88.902**	**84.039**	**88.290**	**83.350**
Φόρος εισοδήματος	21	(26.507)	(30.135)	(26.504)	(29.942)
Καθαρά κέρδη χρήσης		**62.395**	**53.904**	**61.786**	**53.408**
Λοιπά συνολικά έσοδα					
(α) Μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		110	14	0	0
(β) Μη μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά κέρδη		565	390	544	377
Αναβαλλόμενος φόρος		(158)	(83)	(158)	(83)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα		**62.912**	**54.225**	**62.172**	**53.702**
Τα καθαρά κέρδη χρήσης κατανέμονται σε:					
Μετόχους της Μητρικής Εταιρείας		62.401	53.911	61.786	53.408
Δικαιώματα μειοψηφίας		(6)	(7)	0	0
Σύνολα		**62.395**	**53.904**	**61.786**	**53.408**
Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα κατανέμονται σε:					
Μετόχους της Μητρικής Εταιρείας		62.918	54.232	62.172	53.702
Δικαιώματα μειοψηφίας		(6)	(7)	0	0
Σύνολα		**62.912**	**54.225**	**62.172**	**53.702**
Βασικά και απομειωμένα κέρδη, ανά μετοχή, μετά από φόρους (σε απόλυτα νούμερα)	22	**22,6069**	**19,5304**	**22,3862**	**19,3507**

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 28 - 60 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ίδιων Κεφαλαίων (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά Αποθεματικά	Υπόλοιπο κερδών εις νέον	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	**32.651**	**34**	**92.987**	**195.591**	**(7)**	**321.256**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης						
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0	14	0	14
Αναλογιστικά κέρδη	0	0	390	0	0	390
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	(83)	0	0	(83)
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	53.911	(7)	53.904
	32.651	**34**	**93.294**	**249.516**	**(14)**	**375.481**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση						
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.135	(3.135)	0	0
Μερίσματα χρήσης 2014	0	0	0	(25.668)	0	(25.668)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	**32.651**	**34**	**96.429**	**220.713**	**(14)**	**349.813**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	**32.651**	**34**	**96.429**	**220.713**	**(14)**	**349.813**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης						
Δικαιώματα μειοψηφίας από αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής	0	0	0	0	17	17
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0	110	0	110
Αναλογιστικά κέρδη	0	0	565	0	0	565
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	(158)	0	0	(158)
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	62.401	(6)	62.395
	32.651	**34**	**96.836**	**283.224**	**(3)**	**412.742**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση						
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.560	(3.560)	0	0
Μερίσματα χρήσης 2015	0	0	0	(23.460)	0	(23.460)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	**32.651**	**34**	**100.396**	**256.204**	**(3)**	**389.282**

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 28 – 60 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων

.

Κατάσταση Μεταβολών Ίδιων Κεφαλαίων (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Η Εταιρεία	**Μετοχικό Κεφάλαιο**	**Αποθεματικό υπέρ το άρτιο**	**Λοιπά Αποθεματικά**	**Υπόλοιπο κερδών εις νέον**	**Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	**32.651**	**34**	**92.924**	**191.003**	**316.612**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης					
Αναλογιστικές κέρδη	0	0	377	0	377
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	(83)	0	(83)
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	53.408	53.408
	32.651	**34**	**93.218**	**244.411**	**370.314**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.169	(3.169)	0
Μερίσματα χρήσης 2014	0	0	0	(25.668)	(25.668)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	**32.651**	**34**	**96.387**	**215.574**	**344.646**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	**32.651**	**34**	**96.387**	**215.574**	**344.646**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης					
Αναλογιστικά κέρδη	0	0	544	0	544
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	(158)	0	(158)
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	61.786	61.786
	32.651	**34**	**96.773**	**277.360**	**406.818**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.560	(3.560)	0
Μερίσματα χρήσης 2015	0	0	0	(23.460)	(23.460)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	**32.651**	**34**	**100.333**	**250.340**	**383.358**

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 28 – 60 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Ατομική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημείωση	2016	2015	2016	2015
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Καθαρά κέρδη (μετά από φόρους)		**62.395**	**53.904**	**61.786**	**53.408**
Προσαρμογές για:					
Φόρο εισοδήματος	21	26.507	30.135	26.504	29.942
Απομείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων	5	0	966	0	966
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	18	4.408	4.218	4.393	4.202
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	18	8	10	8	10
(Κέρδη) από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων		(3)	(3)	(3)	(3)
Έσοδα τόκων	20	(264)	(871)	(111)	(300)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	20	1.481	696	1.312	587
Επίδικοι φόροι-τέλη	24δ&θ	1.991	14.381	1.991	14.381
Κέρδη επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		(3.413)	176	(3.454)	175
Υποτίμηση συμμετοχών	6	0	0	521	326
Μεταβολή στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης	14	252	285	248	278
Μεταβολή προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις	8	68	3.432	65	3.432
Προβλέψεις απομείωσης αποθεμάτων	7	(1.450)	278	(1.448)	278
		91.980	**107.607**	**91.812**	**107.682**
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση) αποθεμάτων		(120.768)	(40.467)	(90.541)	(13.305)
(Αύξηση) λογ/σμών εισπρακτέων		(42.252)	(38.348)	(20.585)	(26.151)
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων		59.102	27.345	30.020	(744)
(Μείωση) υποχρέωσης για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία		(114)	(182)	(114)	(182)
		(104.032)	**(51.652)**	**(81.220)**	**(40.382)**
		(12.052)	**55.955**	**10.592**	**67.300**
Καταβληθέντα χρηματοοικονομικά έξοδα	20	(1.481)	(696)	(1.312)	(587)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	21	(35.281)	(22.314)	(34.820)	(22.071)
Καθαρές ταμιακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**(48.814)**	**32.945**	**(25.540)**	**44.642**
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων ακινητοποιήσεων		(10.745)	(5.357)	(10.744)	(5.353)
Πώληση /(Αγορά) χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα		24.117	(151.176)	45.997	(151.176)
Πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων		3	3	3	3
Δάνειο σε θυγατρικές		0	0	(19.000)	(30.500)
Αύξηση Μ.Κ. Θυγατρικής Εταιρείας		0	0	(528)	0
Τόκοι που εισπράχθηκαν	20	264	871	111	300
Καθαρές ταμιακές (εκροές)/εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες		**13.639**	**(155.659)**	**15.839**	**(186.726)**
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Συμμετοχή μειοψηφίας σε αύξηση Μ.Κ. Θυγατρικής Εταιρείας		17	0	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της Εταιρείας		(23.490)	(25.641)	(23.490)	(25.641)
Δάνεια αναληφθέντα		90.000	0	90.000	0
Αποπληρωμή δανείων		(90.000)	0	(90.000)	0
Καθαρές ταμιακές (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**(23.473)**	**(25.641)**	**(23.490)**	**(25.641)**
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών		**(58.648)**	**(148.355)**	**(33.191)**	**(167.725)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στην αρχή της χρήσης		115.122	263.477	73.656	241.381
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στο τέλος της χρήσης		**56.474**	**115.122**	**40.465**	**73.656**

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 28 - 60 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1.	Σύσταση Ομίλου και δραστηριότητες της Εταιρείας	28
2.	Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	28
2.1	Δήλωση συμμόρφωσης	28
2.2	Σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-Βάση επιμέτρησης	28
2.3	Πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α.	29
2.4	Χρήση εκτιμήσεων	29
2.5	Επίπτωση του ασταθούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος και των συνθηκών στις χρηματαγορές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	29
3.	Βασικές λογιστικές πολιτικές	29
3.1	Εκτιμήσεις της Διοίκησης	29
3.2	Βάση ενοποίησης	30
3.2.1	Θυγατρικές εταιρείες	30
3.2.2	Συγγενείς εταιρείες	30
3.3	Επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	30
3.3.1	Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	30
3.4	Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	30
3.5	Υπεραξία	31
3.6	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	31
3.7	Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	31
3.8	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	31
3.9	Έξοδα αύξησης κεφαλαίου	31
3.10	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	32
3.11	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις / υποχρεώσεις	32
3.12	Αποθέματα	32
3.13	Λογαριασμοί εισπρακτέοι - Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	32
3.14	Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	32
3.15	Προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό	32
3.16	Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	32
3.17	Κέρδη ανά μετοχή	32
3.18	Μερίσματα	32
3.19	Μισθώσεις	32
3.20	Συνδεμένα μέρη	33
3.21	Έντοκα δάνεια	33
3.22	Προβλέψεις	33
3.23	Έσοδα	33
3.24	Έξοδα διαφήμισης	33
3.25	Κόστος δανεισμού	33
3.26	Φόρος εισοδήματος	33
3.27	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα και Μέσα αντιστάθμισης κινδύνου	34
3.28	Συμψηφισμός Απαιτήσεων-Υποχρεώσεων	34
3.29	Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων	34
3.30	Πληροφόρηση περί Λειτουργικών Τομέων	34
3.31	Ταμειακές Ροές	34
3.32	Κρατικές επιχορηγήσεις	35
3.33	Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	35
3.34	Επίδραση νεοκδοθέντων Λογιστικών Προτύπων και Διερμηνειών	36
4.	Λοιπές πληροφορίες	41
5.	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	42
6.	Συμμετοχές	44
7.	Αποθέματα	44
8.	Λογαριασμοί εισπρακτέοι	45

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ **(συνέχεια)** **Σελ.**

9.	Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	46
10	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	46
11.	Μετοχικό κεφάλαιο	47
12.	Λοιπά αποθεματικά	47
13.	Αναβαλλόμενοι φόροι	48
14.	Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	48
15.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	49
16.	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	50
17.	Κύκλος εργασιών	50
18.	Ανάλυση λειτουργιών (Κόστος πωληθέντων, Διοίκηση, Διάθεση)	51
19.	Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	52
20.	Χρηματοοικονομικά έσοδα-έξοδα καθαρά	52
21.	Φόρος εισοδήματος	52
22.	Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	54
23.	Μερίσματα	54
24.	Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	54
25.	Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις	56
26.	Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων	56
27.	Μεταγενέστερα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης γεγονότα	58
28.	Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεμένα μέρη	58
29.	Λειτουργικοί Τομείς	60

1. Σύσταση Ομίλου και δραστηριότητες Εταιρείας

Η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») είναι Ανώνυμη Εταιρεία, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (κλάδος Καπνού") εγκατεστημένη στην Ελλάδα, η οποία ιδρύθηκε το 1962 και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία καπνοβιομηχανικών προϊόντων. Η έδρα της Εταιρείας είναι στο Ασπρόχωμα Καλαμάτας, επί της Λεωφόρου Αθηνών και η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι www.karelia.gr.

Οι συνημμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, περιλαμβάνουν τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.
Η Εταιρεία διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων την 21 Ιουνίου 2013. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, λήγει την 30 Ιουνίου 2018 και η σύνθεσή του, έχει ως εξής:

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Ευστάθιος Γ. Καρέλιας - Αντιπρόεδρος
Ανδρέας Γ. Καρέλιας - Διευθύνων Σύμβουλος

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Βικτωρία Γ. Καρέλια - Πρόεδρος
Καθ. Βασίλειος Γ. Αντωνόπουλος - Σύμβουλος
Robin Derlwyn Joy – Σύμβουλος

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων την 21 Ιουνίου 2013 εξέλεξε ως Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου την κα Βικτωρία - Μαργαρίτα Γ. Καρέλια, και τους κ.κ. Βασίλειο Γ. Αντωνόπουλο και Robin Derlwyn Joy.

Όλα τα ποσά που αναφέρονται παρακάτω είναι σε Ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επί μέρους σημειώσεις, καθώς και τυχόν διαφοροποιήσεις σε ποσά οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τη Μητρική Εταιρεία και τις θυγατρικές της εταιρείες και της θυγατρικές αυτών (ο «Όμιλος»), που είναι ως ακολούθως:

Εταιρεία	Έδρα	Χώρα	Ποσοστό Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	Ελλάδα	Μητρική	Ολική
MERIDIAN Α.Ε.	ΑΘΗΝΑ	Ελλάδα	99,54%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	Ελλάδα	85,00%	Ολική
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	ΛΟΝΔΙΝΟ	Αγγλία	100,00%	Ολική
KARELIA BULGARIA EOOD	ΣΟΦΙΑ	Βουλγαρία	100,00%	Ολική
G.K. DISTRIBUTORS EOOD	ΣΟΦΙΑ	Βουλγαρία	100,00%	Ολική
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş.	ΚΩΝ/ΛΗ	Τουρκία	97,00%	Ολική
KARELIA BELGIUM S.A.R.L.	ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ	Βέλγιο	85,00%	Ολική

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες ενσωματώθηκαν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι «Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις») εγκρίθηκαν προς δημοσίευση, από το Διοικητικό Συμβούλιο, την 26 Απριλίου 2017.

Ο αριθμός τού απασχολούμενου προσωπικού της Εταιρείας ανήρχετο, την 31 Δεκεμβρίου 2016, σε 478 άτομα και του Ομίλου σε 515 άτομα. (2015: Εταιρεία 487 άτομα, Όμιλος 518 άτομα)

2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.1 Δήλωση συμμόρφωσης: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26 Απριλίου 2017 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην διεύθυνση www.karelia.gr.

2.2 Σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-βάση επιμέτρησης: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εκφράζονται σε χιλιάδες Ευρώ, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Όπως περαιτέρω περιγράφεται στη Σημείωση 2.1, οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί

σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφαρμόζοντας το Δ.Π.Χ.Α. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς», με ημερομηνία μετάβασης την 1 Ιανουαρίου 2004.
Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με δεδομένη την αρχή της συνέχισης των δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Δεν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να θέτουν σε αμφιβολία την υπόθεση της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

2.3 Πρώτη Εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α.: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, συντάσσονταν, έως την 31 Δεκεμβρίου 2004, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 και τα ισχύοντα έως την ημερομηνία αυτή λογιστικά πρότυπα που προβλέπονταν από την Ελληνική νομοθεσία, τα οποία, σε αρκετές περιπτώσεις, διέφεραν από τις διατάξεις των Δ.Π.Χ.Α.. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία 1606/2002 και βάσει του Νόμου 3229/2004, όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 3301/2004, οι Ελληνικές εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο Αξιών (εσωτερικού ή εξωτερικού) υποχρεούνται να συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις, για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2005 και μετά, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.. Βάσει του Δ.Π.Χ.Α. 1 και τις προαναφερθείσες νομοθεσίες, οι εταιρείες, είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν συγκριτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., τουλάχιστον για μία χρήση. Οι πρώτες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, προς δημοσίευση, ήταν αυτές της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2005.

2.4 Χρήση εκτιμήσεων: Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις για να επιλέξει τις καταλληλότερες λογιστικές πολιτικές και να αποτιμήσει τη μελλοντική εξέλιξη γεγονότων και συναλλαγών. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις επανεξετάζονται περιοδικά προκειμένου να ανταποκρίνονται στα δεδομένα που υπάρχουν και να περιλαμβάνουν τους εκάστοτε κινδύνους, ενώ τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι εκτιμήσεις βασίζονται στην εμπειρία της Διοίκησης συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό κανονικές συνθήκες και έχουν εφαρμογή κυρίως στα ακόλουθα κονδύλια:

- Αναβαλλόμενοι φόροι (σημ.13), Αποσβέσεις (σημ.18), Παροχές σε εργαζομένους (σημ.18), Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες και λοιπές απαιτήσεις(σημ.8), Προβλέψεις για βραδέως κινούμενα αποθέματα (σημ.7), Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα (σημ.16).
- Ο τρόπος ενσωμάτωσης των εκτιμήσεων και παραδοχών της Διοίκησης αναφέρεται αναλυτικά στις σχετικές σημειώσεις επί των κονδυλίων των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

2.5 Επίπτωση του ασταθούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος και των συνθηκών στις χρηματαγορές στις Οικονομικές Καταστάσεις

Οι εξελίξεις στο μέτωπο της Ελληνικής Οικονομίας με την συνεχιζόμενη καθυστέρηση της δεύτερης αξιολόγησης από τους πιστωτές της χώρας και την αβεβαιότητα ως προς τα πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα τα οποία πρόκειται να νομοθετηθούν και τις επιπτώσεις τους, καθιστούν τις όποιες προβλέψεις ιδιαίτερα παρακινδυνευμένες. Μπορούμε όμως να εκτιμήσουμε ότι το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών θα οδηγηθεί σε περαιτέρω μείωση, εξέλιξη η οποία σε συνδυασμό με την νέα σημαντική αύξηση της φορολογίας των καπνικών προϊόντων η οποία ισχύει από τις αρχές του 2017, θα οδηγήσει με σιγουριά σε νέα συρρίκνωση της νόμιμης αγοράς καπνικών προϊόντων και σε νέα αλματώδη αύξηση του λαθρεμπορίου.

Σε επίπεδο χρηματοοικονομικών καταστάσεων, λόγω των «αρνητικών» επιτοκίων που έχει ορίσει η ΕΚΤ, επήλθε μείωση των εσόδων του Ομίλου από τόκους προθεσμιακών καταθέσεων και άλλων επενδυτικών προϊόντων. Η κατάσταση αυτή δεν αναμένεται να βελτιωθεί μεσοπρόθεσμα. Λόγω της αστάθειας του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, σημαντικές μεταβολές στην συναλλαγματική ισοτιμία των νομισμάτων και ιδιαίτερα του Αμερικάνικου δολαρίου έναντι του Ευρώ επηρεάζουν σημαντικά την κερδοφορία του Ομίλου. Στο 2016 η ενίσχυση του Αμερικάνικου δολαρίου έναντι του Ευρώ επηρέασε θετικά την κερδοφορία του Ομίλου αλλά η μεταβλητότητα του μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την κερδοφορία του Ομίλου στο μέλλον.

3. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές

Οι βασικές λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται παρακάτω έχουν εφαρμογή με συνέπεια σε όλες τις χρήσεις. Επίσης έχουν εφαρμογή με συνέπεια από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

3.1 Εκτιμήσεις της Διοίκησης: Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς Διοίκησης, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών, καθώς και τα ποσά που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αναθεωρούνται σε συνεχή βάση. Οι αναθεωρήσεις αυτές αναγνωρίζονται στη χρήση που πραγματοποιούνται, και επηρεάζουν τις σχετικές χρήσεις που αφορούν, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει μόνο αυτή τη χρήση, ή στη χρήση αναθεώρησης και τις επόμενες χρήσεις, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει και την παρούσα και τις μελλοντικές χρήσεις. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές, βασίζονται στην υπάρχουσα εμπειρία και σε διάφορους άλλους παράγοντες που θεωρούνται εύλογοι, κάτω από τις υπάρχουσες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι η βάση για τη λήψη αποφάσεων, σχετικά με της λογιστικές αξίες των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι όποιες αποκλίσεις δύναται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3.2 Βάση Ενοποίησης

3.2.1 Θυγατρικές εταιρείες: Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, καθώς και όλων των θυγατρικών της εταιρειών στις οποίες η Εταιρεία ασκεί έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών. Έλεγχος θεωρείται ότι υπάρχει όταν η Μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ορίζει τις αποφάσεις που, άμεσα ή έμμεσα, αφορούν στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών, με σκοπό να έχει οφέλη από αυτές. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών ενοποιούνται, με τη μέθοδο της πλήρους (ολικής) ενοποίησης στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές πολιτικές με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας. Όπου απαιτείται, πραγματοποιούνται οι αναγκαίες καταχωρήσεις αναμόρφωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια των ακολουθούμενων λογιστικών πολιτικών. Όλα τα ενδοεταιρικά υπόλοιπα και οι συναλλαγές καθώς και τα ενδοεταιρικά κέρδη ή ζημίες απαλείφονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται, από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος από την Εταιρεία και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου.

3.2.2 Συγγενείς εταιρείες: Συγγενείς εταιρείες είναι εκείνες στις οποίες η Εταιρεία ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο επί της οικονομικής και επιχειρηματικής στρατηγικής των. Ουσιώδης επιρροή, κατά κύριο λόγο, τεκμαίρεται ότι υφίσταται, όταν η Εταιρεία έχει το δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής, χωρίς όμως να ασκείται έλεγχος επί των αποφάσεων αυτών. Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι συμμετοχές απεικονίζονται αρχικά στην αξία κτήσης, η οποία συμπίπτει με την εύλογη αξία των, αυξομειούμενη με το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρείας στα κέρδη και τις ζημίες της συμμετοχής, μετά την ημερομηνία απόκτησης, μέχρι την ημερομηνία παύσης της, καθώς και σε όλες τις αντίστοιχες αυξομειώσεις της καθαρής θέσης της συμμετοχής. Περαιτέρω, η αξία των συμμετοχών αναπροσαρμόζεται με τη σωρευτική απομείωση της αξίας τους.
Όταν οι ζημιές που αναλογούν στην Εταιρεία υπερβαίνουν την λογιστική αξία μιας συμμετοχής, η λογιστική αξία, μειώνεται στο μηδέν, χωρίς περαιτέρω αναγνώριση ζημιών, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η Εταιρεία έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές, σχετιζόμενες με τη συγγενή εταιρεία.

Οι λογιστικές πολιτικές που ακολουθούν οι συγγενείς εταιρείες, αναπροσαρμόζονται, όπου κρίνεται απαραίτητο, για να εξασφαλισθεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας.

Στις Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μειούμενο με την τυχόν απομείωση της αξίας των συμμετοχών.

3.3 Επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: Τα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού (Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία) και αναγνωρίζονται, αρχικά στην εύλογη αξία του τιμήματος που δίδεται, κατά την ημερομηνία διακανονισμού, ενώ τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημίες καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης και ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν, οι επενδύσεις αυτές ταξινομούνται, αποτιμώμενες στην εύλογη αξία, με μεταβολές αναγνωριζόμενες στα αποτελέσματα ενώ η αποτίμηση των στοιχείων αυτών είναι οι τρέχουσες αξίες όπως προκύπτουν από την χρηματαγορά. Αντίθετα, οι διακρατούμενες, μέχρι τη λήξη επενδύσεις, αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος, μειωμένο κατά τη ζημία απαξίωσής τους.

Οι επενδύσεις, οι οποίες μπορεί να διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους, ή να πωληθούν, χαρακτηρίζονται ως ¨Επενδύσεις Διαθέσιμες προς Πώληση¨. Μετά την αρχική καταχώρησή τους, οι επενδύσεις αυτές αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν, από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων καταχωρούνται σε ξεχωριστό λογαριασμό των Ιδίων Κεφαλαίων. Στην περίπτωση έντοκων επενδύσεων, οι τόκοι που υπολογίζονται βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Οι επενδύσεις που προορίζονται για εκμετάλλευση ή είναι διαθέσιμες προς πώληση, καταχωρούνται / διαγράφονται κατά την ημερομηνία που ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει / πωλήσει τις επενδύσεις. Οι επενδύσεις που δεν κρατούνται μέχρι τη λήξη τους, καταχωρούνται / διαγράφονται κατά την ημερομηνία μεταβίβασης στον / από τον Όμιλο.

3.3.1 Εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών μέσων: Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι το ποσό που εισπράττεται από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή πληρώνεται για το διακανονισμό μιας υποχρέωσης σε μία συναλλαγή υπό κανονικές συνθήκες μεταξύ δύο εμπορικά συναλλασσόμενων κατά την ημερομηνία αποτίμησης της. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα ή είναι αυτά περιορισμένα από ενεργές χρηματαγορές οι αποτιμήσεις των εύλογων αξιών έχουν προκύψει από την εκτίμηση της Διοίκησης σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες που υπάρχουν.

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

- Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές αξίες από ενεργές χρηματαγορές για ακριβώς ίδια εμπορεύσιμα στοιχεία.
- Επίπεδο 2: Αξίες που δεν είναι επιπέδου 1 αλλά μπορεί να εντοπισθούν ή να προσδιορισθούν άμεσα ή έμμεσα μέσω χρηματιστηριακών τιμών από ενεργές χρηματαγορές.
- Επίπεδο 3: Αξίες για περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που δε βασίζονται σε χρηματιστηριακές τιμές από ενεργές χρηματαγορές.

3.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα: Η Εταιρεία τηρεί τα λογιστικά της βιβλία σε Ευρώ (λειτουργικό νόμισμα). Συναλλαγές που γίνονται σε ξένα νομίσματα, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την ημέρα της συναλλαγής. Κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την αντίστοιχη ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Τα κέρδη ή οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα.
Τα μη νομισματικά στοιχεία που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μετατρέπονται σε Ευρώ, με βάση τις ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία που αποκτήθηκαν και συνεπώς δεν προκύπτουν συναλλαγματικές

διαφορές. Τα μη νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας προσδιορισμού των εν λόγω αξιών. Στην περίπτωση αυτή, οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος των κερδών ή ζημιών από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και καταχωρούνται στα αποτελέσματα ή απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, ανάλογα με το είδος του νομισματικού στοιχείου.

Το επίσημο νόμισμα των δραστηριοτήτων των εταιρειών του Ομίλου, εκτός Ελλάδος, είναι το νόμισμα της χώρας που αυτές δραστηριοποιούνται. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των αλλοδαπών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας και των προσαρμογών της εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την ενοποίηση, μετατρέπονται σε Ευρώ, με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και έξοδα των δραστηριοτήτων στην αλλοδαπή, μετατρέπονται με βάση το μέσο όρο ισοτιμίας του ξένου νομίσματος, κατά τη διάρκεια της περιόδου ο οποίος προσεγγίζει την συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Οι συνολικά προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημίες), αναγνωρίζονται σε ξεχωριστή γραμμή στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και συγκεκριμένα στην γραμμή «Συναλλαγματικές Διαφορές» και μεταφέρονται στα αποτελέσματα στην περίπτωση πώλησης της θυγατρικής εταιρείας.

3.5 Υπεραξία: Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της τιμής εξαγοράς και της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των αποκτούμενων εταιρειών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους. Η υπεραξία υπόκειται περιοδικά (τουλάχιστον ετησίως) σε εκτίμηση τυχόν απομείωσης. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται με βάση τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 36 «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων». Έτσι, μετά την αρχική καταχώρηση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης, μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης της αξίας της. Η ζημία απομείωσης της υπεραξίας δεν επιτρέπεται να αντιλογιστεί μεταγενέστερα. Η υπεραξία που προκύπτει από αποκτήσεις θυγατρικών εταιρειών παρουσιάζεται ως Άυλο Περιουσιακό Στοιχείο. Η υπεραξία που προκύπτει από αποκτήσεις συγγενών επιχειρήσεων, περιλαμβάνεται στην αξία της επένδυσης.

3.6 Ενσώματες ακινητοποιήσεις: Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσης, και μειώνονται με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις της αξίας τους. Ορισμένες ενσώματες ακινητοποιήσεις (ακίνητα), αποτιμήθηκαν στην αξία που είχε διαμορφωθεί κατά την 1.1.2004, με βάση τους συντελεστές αναπροσαρμογής του Ν.2065/1992 με δεδομένο ότι οι αξίες αυτές ήταν περίπου ίδιες με τις εύλογες αξίες την ημερομηνία αυτή και έγινε προσαρμογή μόνο των σωρευμένων αποσβέσεων, ώστε να αντανακλούν την ωφέλιμη ζωή των στοιχείων αυτών.

Το κόστος κτήσης και οι σωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων που πωλούνται ή αποσύρονται, μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή της απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει, περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα.

Δαπάνες που πραγματοποιούνται για αντικατάσταση τμήματος των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, ενσωματώνονται στην αξία των παγίων, εφόσον μπορεί να υπολογισθεί αξιόπιστα, ότι αυξάνουν τα μελλοντικά οφέλη που θα αποκομίσει ο Όμιλος από το πάγιο. Όλες οι άλλες δαπάνες καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους.

Τα κόστη που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις για απόσυρση παγίων στοιχείων αναγνωρίζονται, στην περίοδο που αυτές δημιουργούνται και στο βαθμό που μπορεί να γίνει μια λογική εκτίμηση της εύλογης αξίας τους. Τα σχετικά κόστη της απόσυρσης κεφαλαιοποιούνται, ως μέρος της αξίας των αποκτούμενων ενσώματων ακινητοποιήσεων.

3.7 Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων: Οι αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων λογίζονται συστηματικά με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, στη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των ενσώματων ακινητοποιήσεων, η οποία επανεξετάζεται σε περιοδική βάση.
Η εναπομένουσα αξία, εάν δεν είναι ασήμαντη, επαναπροσδιορίζεται σε ετήσια βάση.

3.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία: Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται ξεχωριστά, αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης, ενώ τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω εξαγοράς επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, κατά την ημερομηνία της απόκτησής τους. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να είναι περιορισμένη ή απεριόριστη. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων, με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, αποσβένεται στην περίοδο της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, με σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένεται. Υπολειμματικές αξίες δεν αναγνωρίζονται. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων αξιολογείται σε ετήσια βάση. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ελέγχονται για απομείωση, τουλάχιστον ετησίως, σε εξατομικευμένο επίπεδο ή σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας χρηματοροών στην οποία ανήκουν.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με περιορισμένη διάρκεια ζωής, αποσβένονται από την ημερομηνία, κατά την οποία είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Μεταγενέστερες δαπάνες επί κεφαλαιοποιηθέντων άυλων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που αναφέρονται. Όλες οι άλλες δαπάνες, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

3.9 Έξοδα αύξησης κεφαλαίου: Τα έξοδα αύξησης κεφαλαίου, αφαιρουμένου του σχετικού φορολογικού οφέλους, συμψηφίζονται με το Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο.

3.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών: Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα υπόλοιπα ταμείου και τις καταθέσεις όψεως. Για σκοπούς κατάρτισης καταστάσεων Ταμειακών Ροών, οι προθεσμιακές καταθέσεις και οι άμεσα ρευστοποιήσιμες

και μέχρι τρίμηνης διάρκειας (από την ημερομηνία απόκτησης) επενδύσεις, και χαμηλού ρίσκου, θεωρούνται ταμειακά διαθέσιμα.

3.11 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις / υποχρεώσεις: Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, οι οποίες είναι άτοκες ή φέρουν επιτόκιο χαμηλότερο από τα εκάστοτε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς, εμφανίζονται αρχικά στην καθαρή παρούσα αξία τους. Οι διαφορές προεξόφλησης απεικονίζονται σαν χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα.

3.12 Αποθέματα: Τα αποθέματα του Ομίλου, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου μηνιαίου σταθμικού όρου. Το κόστος των ετοίμων προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει το κόστος των άμεσων υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του Ομίλου, μειωμένη με τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωση αυτών και τα εκτιμώμενα για την πραγματοποίηση της πώλησης κόστη. Σε περίπτωση αντιλογισμού σχετικής υποτίμησης, αυτή αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στη χρήση που ο αντιλογισμός πραγματοποιήθηκε.

3.13 Λογαριασμοί εισπρακτέοι - Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις: Οι λογαριασμοί εισπρακτέοι (βραχυπρόθεσμοι) αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, αποτιμώνται στην αξία αυτή, μείον την τυχόν υπάρχουσα απομείωση. Κατά την εκάστοτε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η εισπραξιμότητα των λογαριασμών εκτιμάται βάσει ιστορικών και στατιστικών δεδομένων και σχηματίζεται πρόβλεψη για απώλειες που είναι πιθανόν να συμβούν και μπορούν να ποσοτικοποιηθούν.

Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται, με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της εκάστοτε χρήσης. Απαιτήσεις που εκτιμώνται ως ανεπίδεκτες είσπραξης, διαγράφονται. Τυχόν διαγραφές απαιτήσεων από εισπρακτέους λογαριασμούς, πραγματοποιούνται μέσω της πρόβλεψης.

3.14 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών: Οι υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα κατά τη χρήση πραγματοποίησής τους.

3.15 Προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό: Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών προς το προσωπικό, υπολογίζονται χωριστά ανά πρόγραμμα, με υπολογισμό του ποσού των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό, που έχουν καταστεί δουλευμένες κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Οι μελλοντικές παροχές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους, μετά την αφαίρεση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Ως επιτόκιο προεξόφλησης θεωρείται η απόδοση, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, των κρατικών ομολόγων, τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης που προσεγγίζει τα χρονικά όρια των υποχρεώσεων. Οι υποχρεώσεις αυτές υπολογίζονται με βάση χρηματοοικονομικές και αναλογιστικές παραδοχές, βάσει αναλογιστικών μελετών που εκπονούνται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρεία. Το καθαρό κόστος της χρήσης, το οποίο υπολογίζεται με την άμεση μέθοδο, περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα και αποτελείται από την παρούσα αξία των παροχών που κατέστησαν δουλευμένες, κατά τη διάρκεια της χρήσης, τον εκτοκισμό της μελλοντικής υποχρέωσης, και το κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, τα οποία προέρχονται από αυξήσεις ή μειώσεις της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών εξαιτίας μεταβολών στις αναλογιστικές υποθέσεις, αναγνωρίζονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται ποτέ στα αποτελέσματα. Το μη κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται, σε σταθερή βάση, επί της μέσης υπολειπόμενης περιόδου υπηρεσίας του προσωπικού, μέχρι να κατοχυρωθούν οι παροχές. Κατά την έκταση που οι παροχές έχουν ήδη κατοχυρωθεί αμέσως μετά την καθιέρωση ή τις μεταβολές ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών, το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα.

3.16 Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία: Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με το 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας.

Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία που απεικονίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19, βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη, που καταρτίζεται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο αναλογιστή.

3.17 Κέρδη ανά μετοχή: Τα βασικά και τα απομειωμένα κέρδη, ανά μετοχή, υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη, μετά από φόρους, με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών κάθε χρήσης.

3.18 Μερίσματα: Τα μερίσματα, που διανέμονται στους μετόχους, απεικονίζονται σαν υποχρέωση, τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

3.19 Μισθώσεις: Μίσθωση, κατά την οποία, ο μισθωτής μεταβιβάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις (κινδύνους) που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου στον μισθωτή, θεωρείται ως χρηματοδοτική μίσθωση και λογίζεται ως απόκτηση παγίου και ανάληψη μιας υποχρέωσης. Στην περίπτωση αυτή, τα καταβαλλόμενα ενοίκια διαχωρίζονται σε χρηματοοικονομικά έξοδα (τόκοι) και μείωση της αναληφθείσας υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα καταχωρούνται απευθείας στα αποτελέσματα.
Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις εμφανίζονται στο χαμηλότερο ποσό, μεταξύ

α) της εύλογης αξίας τους, ή

β) της παρούσας αξίας των ελαχίστων πληρωμών μισθωμάτων, κατά την έναρξη της μίσθωσης, αμφότερες μειωμένες με τις σωρευμένες αποσβέσεις ή τις ζημίες απομείωσής τους.

Αν από τη συμφωνία μίσθωσης δε μεταβιβάζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις (κίνδυνοι) που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου, τότε, η μίσθωση θεωρείται λειτουργική για το μισθωτή και τα ενοίκια καταχωρούνται ως έξοδα με την πραγματοποίησή τους, με βάση την άμεση μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

3.20 Συνδεμένα μέρη: Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων / υποχρεώσεων με συνδεμένα μέρη, παρουσιάζονται ξεχωριστά στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Αυτά τα συνδεμένα μέρη αφορούν κυρίως μετόχους και τη Διοίκηση μιας επιχείρησης ή / και των θυγατρικών της εταιρειών.

3.21 Έντοκα δάνεια: Τα έντοκα δάνεια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένη με τα κόστη που αφορούν άμεσα τις συναλλαγές αυτές. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τα κέρδη ή οι ζημίες, από τα στοιχεία αυτά, αναγνωρίζονται ως χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο, μέσω της διαδικασίας της απόσβεσης σε όλη τη διάρκεια του δανείου με το πραγματικό επιτόκιο.

3.22 Προβλέψεις: Οι προβλέψεις, αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το ποσό αυτής μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν η επίπτωση είναι σημαντική, οι προβλέψεις καταχωρούνται σε προεξοφλημένη βάση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση.

Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου, καταχωρείται σαν κόστος δανεισμού. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων, που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης, οι προβλέψεις αντιλογίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για τον σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημίες. Ενδεχόμενες απαιτήσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται.

3.23 Έσοδα: Τα έσοδα του Ομίλου, περιλαμβάνουν κυρίως την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, καθαρά από τις εκπτώσεις και τις επιστροφές.
Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πωλήσεις αγαθών:** Οι πωλήσεις αγαθών, μειωμένες με τις χορηγούμενες εκπτώσεις, αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και η ιδιοκτησία μεταβιβάζονται στον αγοραστή και η είσπραξη της σχετικής απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη. Οι πωλήσεις αγαθών περιλαμβάνουν και τον ειδικό φόρο κατανάλωσης (πωλήσεις εσωτερικού), διότι αποτελεί στοιχείο κόστους για την Εταιρεία.
- **Παροχή υπηρεσιών:** Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών, αναγνωρίζονται στη χρήση που αυτές παρασχέθηκαν.
- **Έσοδα από μερίσματα:** Τα έσοδα από μερίσματα, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από τη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- **Έσοδα από τόκους:** Έσοδα από τόκους, αναγνωρίζονται όταν ο τόκος καθίσταται δουλευμένος (με βάση τη μέθοδο πραγματικού επιτοκίου).

3.24 Έξοδα διαφήμισης: Τα έξοδα διαφήμισης, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

3.25 Κόστος δανεισμού: Τα κόστη αναδοχής, τα νομικά και τα λοιπά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται, για την έκδοση κυρίως μακροπρόθεσμων δανείων, αναμορφώνουν το ποσό των δανείων αυτών και καταχωρούνται στα αποτελέσματα, με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου κατά τη διάρκεια της σύμβασης του δανείου. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους.

3.26 Φόρος εισοδήματος: Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος, αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους. Η επιβάρυνση για φόρο εισοδήματος καταχωρείται στα αποτελέσματα, εκτός του φόρου εκείνου, που αφορά σε συναλλαγές οι οποίες καταχωρήθηκαν απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, ο οποίος στην περίπτωση αυτή καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, υπολογίζονται επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης, βάσει των ισχυόντων συντελεστών φόρου, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος, υπολογίζονται με τη μέθοδο υπολογισμού βάσει της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Αφορούν σε περιπτώσεις προσωρινών διαφορών, μεταξύ της φορολογικής αναγνώρισης στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού και αναγνώρισής τους για σκοπούς σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Υπολογίζονται με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που θα ισχύουν κατά τις χρήσεις που αναμένεται να ανακτηθούν τα στοιχεία του Ενεργητικού και να τακτοποιηθούν οι Υποχρεώσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, αναγνωρίζονται για τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές και τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες, στην έκταση που είναι πιθανό ότι θα υπάρξει επαρκές μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα, έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Οι ακόλουθες περιπτώσεις προσωρινών διαφορών, δε λαμβάνονται υπόψη: Υπεραξία μη εκπιπτόμενη για φορολογικούς σκοπούς, η αρχική καταχώρηση στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού η οποία δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος, και διαφορές σχετιζόμενες με επενδύσεις σε θυγατρικές, στην έκταση που αυτές δε θα αναστραφούν στο άμεσο μέλλον.

Η αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, ελέγχεται σε κάθε ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, και μειώνεται στην έκταση που δεν αναμένεται να υπάρξει επαρκές φορολογητέο εισόδημα, που θα καλύψει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

3.27 Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα και Μέσα Αντιστάθμισης Κινδύνου: Αρχικά, τα παράγωγα καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στο κόστος τους. Μεταγενέστερα, αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα απεικονίζονται ως στοιχεία Ενεργητικού, όταν η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις, όταν η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

Η εύλογη αξία των συμβολαίων ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps), είναι το ποσό που υπολογίζεται ότι θα εισπράξει ή θα πληρώσει ο Όμιλος, για να τερματίσει τη συμφωνία ανταλλαγής κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, λαμβανομένων υπόψη των τρεχόντων επιτοκίων και της τρέχουσας αξιοπιστίας των αντισυμβαλλομένων μερών. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών συμβολαίων ανταλλαγής, είναι η χρηματιστηριακή τιμή κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, η οποία είναι η παρούσα αξία της διαπραγματευόμενης μελλοντικής τιμής (quoted forward price).
Όταν ένα παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο, χρησιμοποιείται για να αντισταθμίσει οικονομικά την έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο ενός αναγνωρισμένου χρηματικού στοιχείου Ενεργητικού ή Υποχρέωσης, δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης, και το όποιο κέρδος η ζημία επί του στοιχείου αντιστάθμισης, καταχωρείται στα αποτελέσματα.

3.28 Συμψηφισμός Απαιτήσεων - Υποχρεώσεων: Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού με Υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, πραγματοποιείται μόνον εφόσον υπάρχει νομικό δικαίωμα για συμψηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού το οποίο προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό.

3.29 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων: Το Δ.Λ.Π. 36 απαιτεί όπως, το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου Ενεργητικού πρέπει να εκτιμάται οποτεδήποτε υπάρχει ένδειξη ότι το περιουσιακό αυτό στοιχείο ενδέχεται να έχει απομειωθεί, με εξαίρεση την υπεραξία και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη διάρκεια ζωής, τα οποία ελέγχονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση ανεξάρτητα αν υπάρχει ή όχι ένδειξη. Όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η ζημία απομείωσης καταχωρείται στα αποτελέσματα, για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο κόστος, ενώ θεωρείται ως μείωση της Καθαρής Θέσης, για τα περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην αναπροσαρμοσμένη αξία. Για την εκτίμηση, αν και κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να είναι απομειωμένο, λαμβάνονται υπόψη, κατ' ελάχιστο εξωτερικές και εσωτερικές πηγές πληροφόρησης, όπως σχετικά ορίζεται στο Δ.Λ.Π. 36.

Όταν οι λογιστικές αξίες υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ανακτήσιμες αξίες, αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, η οποία καταχωρείται απευθείας στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία, προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία, μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των άμεσων εξόδων διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων, και της αξίας χρήσης. Εύλογη αξία, είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου, στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής, στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προχωρούν οικειοθελώς. Για την εκτίμηση της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές χρηματοροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, το οποίο αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς, για τη διαχρονική αξία του χρήματος και για τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία. Για ένα περιουσιακό στοιχείο που δεν αποφέρει σημαντικά ανεξάρτητη ταμειακή εισροή, το ανακτώμενο ποσό καθορίζεται για την μονάδα παραγωγής ταμιακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει.

Ζημία απομείωσης που αφορά σε υπεραξία, δεν αντιλογίζεται. Όσον αφορά τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία, η ζημία αντιλογίζεται εάν υπάρχει αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας.

3.30 Λειτουργικοί Τομείς: Το Δ.Π.Χ.Α. 8 «Λειτουργικοί Τομείς», θέτει κριτήρια για τον προσδιορισμό των λειτουργικών τομέων δραστηριότητας των επιχειρήσεων. Οι τομείς ορίζονται με βάση τη διάρθρωση των επιχειρήσεων και το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου, εφόσον οι υπεύθυνοι για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από τη Μητρική Εταιρεία και από καθεμία από τις θυγατρικές εταιρείες που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση. Οι τομείς που πρέπει να αναφερθούν ξεχωριστά προσδιορίζονται με βάση τα ποσοτικά κριτήρια που θέτει το Πρότυπο. Η παραγωγική δραστηριότητα της Εταιρείας (Μητρική), διενεργείται αποκλειστικά στην Ελλάδα. Οι πωλήσεις αφορούν εξαγωγές, σε ποσοστό 83% περίπου σε πάνω από 60 χώρες.

3.31 Ταμειακές Ροές: Ο Όμιλος έχει σημαντικά έσοδα από τόκους από προθεσμιακές καταθέσεις και επενδυτικά προϊόντα καθώς και χρηματοοικονομικά έξοδα τα οποία κατατάσσει στις Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες.
Ο Όμιλος καταβάλλει μερίσματα στους μετόχους τα οποία κατατάσσει στις Ταμειακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

3.32 Κρατικές Επιχορηγήσεις: Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, όταν εκτιμάται με βεβαιότητα ότι αυτές θα εισπραχθούν και με την προϋπόθεση ότι συντρέχουν όλοι οι όροι που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις.
Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις που αφορούν την απόκτηση παγίων στοιχείων, μεταφέρονται ως έσοδα στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο, κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αποκτουμένων παγίων.
Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αποζημίωση που λαμβάνει ο Όμιλος, για επιχορηγούμενες δαπάνες, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση μεταξύ επιχορηγούμενων δαπανών και αντιστοίχων επιχορηγήσεων.

3.33 Αλλαγές στις Λογιστικές Πολιτικές: Οι λογιστικές αρχές που έχει ακολουθήσει ο Όμιλος για τη σύνταξη των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις 2016 και 2015, αφού ληφθούν υπόψη οι

ακόλουθες τροποποιήσεις προτύπων οι οποίες εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB ή Συμβούλιο), υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόστηκαν από 1.1.2016:

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 10** «Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις», του **Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 12** «Γνωστοποιήσεις περί συμμετοχών σε άλλες εταιρείες» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Εφαρμογή της εξαίρεσης σύνταξης Ενοποιημένων Χρηματοοοικονομικών Καταστάσεων (Κανονισμός 2016/1703/22.9.2016)

Την 18.12.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα ανωτέρω πρότυπα με την οποία αποσαφηνίζει ότι η εξαίρεση που παρέχεται στα Δ.Π.Χ.Α. 10 και Δ.Λ.Π. 28, αναφορικά με τη σύνταξη Ενοποιημένων Χρηματοοοικονομικών Καταστάσεων και την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσεως αντίστοιχα, ισχύει και για τις εταιρείες που είναι θυγατρικές μιας εταιρείας επενδύσεων, η οποία αποτιμά τις θυγατρικές της στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α 10. Επίσης, με την ανωτέρω τροποποίηση αποσαφηνίζεται ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του Δ.Π.Χ.Α. 12 έχουν εφαρμογή στις εταιρείες επενδύσεων οι οποίες αποτιμούν όλες τις θυγατρικές τους εταιρείες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε εφαρμογή στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 11** «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»: Λογιστικός χειρισμός απόκτησης συμμετοχών σε σχήματα υπό κοινή δραστηριότητα (Κανονισμός 2015/ 2173/24.11.2015)

Την 6.5.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Α.11 με την οποία αποσαφηνίζει ότι ο αποκτών συμμετοχή σε ένα σχήμα υπό κοινή δραστηριότητα (joint operation), το οποίο συνιστά επιχείρηση (σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 3), θα πρέπει να εφαρμόζει όλες τις σχετικές αρχές για το λογιστικό χειρισμό των συνενώσεων του Δ.Π.Χ.Α. 3 καθώς και των άλλων προτύπων εκτός από εκείνες τις αρχές οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με το Δ.Π.Χ.Α. 11. Επιπλέον, ο αποκτών τη συμμετοχή θα προβαίνει στις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 3 και τα λοιπά σχετικά πρότυπα. Αυτό ισχύει τόσο κατά την απόκτηση της αρχικής συμμετοχής όσο και για κάθε επιπρόσθετη συμμετοχή σε σχήματα υπό κοινή δραστηριότητα που συνιστούν επιχείρηση.
Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε εφαρμογή στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1** «Παρουσίαση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων»: Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων (Κανονισμός 2015/2406/18.12.2015)

Την 18.12.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δημοσίευσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 1 στο πλαίσιο του έργου που έχει αναλάβει για να αναλύσει τις δυνατότητες βελτίωσης των γνωστοποιήσεων στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις που συντάσσονται βάσει των Δ.Π.Χ.Α. (Disclosure initiative). Οι κυριότερες από τις τροποποιήσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Καταργείται ο περιορισμός της συνοπτικής παρουσίασης των λογιστικών αρχών.
- Διευκρινίζεται ότι ακόμη και εάν κάποια πρότυπα απαιτούν συγκεκριμένες γνωστοποιήσεις ως ελάχιστες για τη συμμόρφωση με τα Δ.Π.Χ.Α, μία οντότητα δικαιούται να μην τις παραθέσει εάν αυτές θεωρούνται μη σημαντικές. Επιπρόσθετα, εάν οι πληροφορίες που απαιτούνται από τα επιμέρους πρότυπα δεν είναι επαρκείς για την κατανόηση της επίδρασης των συναλλαγών, τότε η οντότητα ενδέχεται να χρειάζεται να προσθέσει επιπλέον γνωστοποιήσεις,
- Αποσαφηνίζεται ότι οι γραμμές που ορίζουν τα Δ.Π.Χ.Α. ότι πρέπει να περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων δεν είναι περιοριστικές και ότι για τα εν λόγω κονδύλια η εταιρεία μπορεί να παρουσιάζει περαιτέρω ανάλυση σε γραμμές, τίτλους και υποομάδες.
- Διευκρινίζεται ότι στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, η αναλογία μίας εταιρείας στα λοιπά έσοδα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση συγγενών και κοινοπραξιών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης πρέπει να διακρίνεται:
  - σε ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα και
  - σε ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα.
- Διευκρινίζεται ότι στο πρότυπο δεν ορίζεται συγκεκριμένη σειρά παρουσίασης των σημειώσεων και ότι κάθε εταιρεία οφείλει να θεσπίσει ένα συστηματικό τρόπο παρουσίασης λαμβάνοντας υπόψη την κατανόηση και τη συγκρισιμότητα των Χρηματοοικονομικών της Καταστάσεων.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 16** «Ενσώματες Ακινητοποιήσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 38** «Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία»: Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης (Κανονισμός 2015/2231/2.12.2015)

Την 12.5.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δημοσίευσε τροποποίηση στα Δ.Λ.Π. 16 και Δ.Λ.Π. 38 με την οποία απαγορεύει ρητά να χρησιμοποιηθεί το έσοδο ως βάση της μεθόδου απόσβεσης των ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων. Εξαίρεση παρέχεται μόνο για τα άυλα πάγια όταν ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Όταν το άυλο στοιχείο εκφράζεται ως μέγεθος του εσόδου όταν, δηλαδή, το δικαίωμα εκμετάλλευσης του άυλου παγίου εκφράζεται σε συνάρτηση του εσόδου που πρέπει να παραχθεί με τέτοιο τρόπο ώστε η πραγματοποίηση ενός συγκεκριμένου ποσού εσόδου να καθορίζει τη λήξη του δικαιώματος, ή

(β) όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι το έσοδο και η ανάλωση των οικονομικών ωφελειών είναι έννοιες άρρηκτα συνδεμένες.
Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 16** «Ενσώματες Ακινητοποιήσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 41** «Γεωργία»: Φυτά που φέρουν καρπούς (Κανονισμός 2015/2113/23.11.2015)

Την 30.6.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα Δ.Λ.Π. 16 και Δ.Λ.Π. 41 με την οποία αποσαφηνίζεται ότι τα φυτά που φέρουν καρπούς, τα οποία ορίζονται ως εκείνα που:

α) Χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ή στην προμήθεια γεωργικών προϊόντων,
β) αναμένεται να παράγουν προϊόντα για περισσότερες από μία περιόδους και
γ) υπάρχει πολύ μικρή πιθανότητα να πωληθούν ως γεωργικά προϊόντα, εκτός από το ενδεχόμενο πώλησής τους ως scrap, πρέπει να λογιστικοποιούνται βάσει του Δ.Λ.Π. 16 και όχι βάσει του Δ.Λ.Π. 41.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις δραστηριότητες του Ομίλου.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 27** «Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»: Η μέθοδος της καθαρής θέσεως στις ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (Κανονισμός 2015/2441/18.12.2015)

Την 12.8.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 27 με την οποία παρέχει τη δυνατότητα εφαρμογής της μεθόδου της καθαρής θέσης για την αποτίμηση των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Επιπρόσθετα, με την εν λόγω τροποποίηση διευκρινίζεται πως οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις ενός επενδυτή που δεν έχει επενδύσεις σε θυγατρικές αλλά έχει επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, οι οποίες, βάσει του Δ.Λ.Π. 28, αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, δεν αποτελούν ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε εφαρμογή στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – κύκλος 2012-2014** (Κανονισμός 2015/2343/15.12.2015)

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 25.9.2014, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.
Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

3.34 Επίδραση νεοκδοθέντων Λογιστικών Προτύπων και Διερμηνειών

Εκτός των προτύπων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει τα κατωτέρω νέα προτύπα των οποίων η εφαρμογή είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη μετά την 1.1.2016 και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9**: «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Κανονισμός 2016/2067/22.11.2016)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 24.7.2014 ολοκληρώθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων η έκδοση του οριστικού κειμένου του προτύπου Δ.Π.Χ.Α. 9: Χρηματοοικονομικά Μέσα, το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο Δ.Λ.Π. 39. Το νέο πρότυπο προβλέπει σημαντικές διαφοροποιήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και με τη λογιστική αντιστάθμισης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

Ταξινόμηση και αποτίμηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού πρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, να ταξινομούνται σε δύο μόνο κατηγορίες, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία. Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να συνυπολογιστούν προκειμένου να αποφασιστεί η αρχική κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού είναι τα ακόλουθα:

i. Το επιχειρησιακό μοντέλο (business model) το οποίο χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη διαχείριση των μέσων αυτών.
ii. Τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των μέσων.

Επιπρόσθετα, το Δ.Π.Χ.Α. 9 επιτρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους να ταξινομηθούν σε κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Προκειμένου να συμβεί αυτό, η επένδυση αυτή δεν θα πρέπει να διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, όσον αφορά στα ενσωματωμένα παράγωγα, στις περιπτώσεις που το κύριο συμβόλαιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν θα πρέπει να διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου πρέπει να βασιστεί σε όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, η βασικότερη διαφοροποίηση σχετίζεται με εκείνες τις υποχρεώσεις που μία εταιρεία επιλέγει κατά την αρχική αναγνώριση να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η μμεταβολή της εύλογης αξίας θα πρέπει να καταχωρείται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, με εξαίρεση το ποσό της μμεταβολής που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη, το οποίο θα πρέπει να καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

Απομείωση

Σε αντίθεση με το υφιστάμενο Δ.Λ.Π. 39, με βάση το οποίο μία εταιρεία αναγνωρίζει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί, το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια ζωής των μέσων σε εκείνες τις περιπτώσεις που η πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση. Αντιθέτως, για τις απαιτήσεις εκείνες που η πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά από την αρχική τους αναγνώριση, η πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζεται για τις αναμενόμενες ζημίες 12 μηνών.

Λογιστική αντιστάθμισης

Οι νέες απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τη διαχείριση των κινδύνων της οικονομικής οντότητας ενώ οι κυριότερες μεταβολές σε σχέση με τις υφιστάμενες διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Διευρύνεται ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετέχουν σε μία σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία,
- καταργείται το εύρος 80%-125% το οποίο με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις θα πρέπει να ικανοποιείται προκειμένου η αντιστάθμιση να θεωρείται αποτελεσματική. Ο έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης γίνεται πλέον μόνο προοδευτικά, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες η ποιοτική μόνο αξιολόγηση καθίσταται επαρκής,
- στην περίπτωση που μία σχέση αντιστάθμισης παύει να είναι αποτελεσματική αλλά ο στόχος της διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας ως προς τη σχέση αντιστάθμισης παραμένει ο ίδιος, η εταιρεία θα πρέπει να προβεί σε εξισορρόπηση (rebalancing) της σχέσης αντιστάθμισης ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας.

Επισημαίνεται πως στις νέες απαιτήσεις δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν στην αντιστάθμιση ανοιχτών χαρτοφυλακίων (macro hedging) οι οποίες δεν έχουν ακόμα διαμορφωθεί.
Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων, η έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 9 έχει επιφέρει την τροποποίηση και άλλων προτύπων και κυρίως του Δ.Π.Χ.Α. 7 στο οποίο έχουν προστεθεί νέες γνωστοποιήσεις.
Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15: «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»** (Κανονισμός 2016/1905/22.9.2016)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 28.5.2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Το νέο πρότυπο είναι το αποτέλεσμα της κοινής προσπάθειας του IASB και του Αμερικάνικου Συμβουλίου των Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) να αναπτύξουν κοινές απαιτήσεις όσον αφορά τις αρχές αναγνώρισης εσόδων.

Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστικά συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο, μια εταιρεία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι ενός ποσού που αντιπροσωπεύει την αμοιβή, την οποία η εταιρεία αναμένει ως αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βασικών βημάτων, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης/συμβάσεων με έναν πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρεία ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) Ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (ή μιας δέσμης αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Η έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 15 επιφέρει την κατάργηση των ακόλουθων προτύπων και διερμηνειών:

- Δ.Λ.Π. 11 «Συμβάσεις κατασκευής»
- Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα»
- Διερμηνεία 13 «Προγράμματα εμπιστοσύνης πελατών»
- Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων»
- Διερμηνεία 18 «Μεταφορές στοιχείων Ενεργητικού από πελάτες» και
- Διερμηνεία 31 «Έσοδα - Συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης»

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 15 στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

Επίσης, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδώσει τα κατωτέρω πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 22, τα οποία όμως δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 2** «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»: Ταξινόμηση και αποτίμηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 20.6.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Α. 2 με το οποίο διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα:

- Κατά την αποτίμηση της εύλογης αξίας μίας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με μετρητά, ο λογιστικός χειρισμός των επιπτώσεων από τους όρους κατοχύρωσης (vesting conditions) καθώς και από τους όρους που δε σχετίζονται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων (non-vesting conditions) ακολουθεί τη λογική που εφαρμόζεται στις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους.
- Στις περιπτώσεις που η φορολογική νομοθεσία επιβάλλει στην εταιρεία να παρακρατά ένα ποσό φόρου (το οποίο αποτελεί φορολογική υποχρέωση του υπαλλήλου) το οποίο αφορά στις αμοιβές που σχετίζονται με την αξία της μετοχής και το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στις φορολογικές αρχές, η συναλλαγή στο σύνολό της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μία παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, αν ως τέτοια θα χαρακτηρίζονταν αν δεν υπήρχε το ζήτημα του συμψηφισμού της φορολογικής υποχρέωσης.
- Στην περίπτωση που τροποποιηθούν οι όροι που διέπουν τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία της μετοχής έτσι ώστε αυτές να πρέπει να αναταξινομηθούν από παροχές που καταβάλλονται με μετρητά σε παροχές που καταβάλλονται με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων, η συναλλαγή θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως παροχή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους από την ημερομηνία που πραγματοποιείται η τροποποίηση.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 4** «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»: Εφαρμόζοντας το Δ.Π.Χ.Α. 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το Δ.Π.Χ.Α. 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 12.9.2016 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Α. 4 με την οποία διευκρινίζει ότι:

- Οι ασφαλιστικές εταιρείες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνδέεται με τις ασφάλειες, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 και

- όλες οι εταιρείες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και υιοθετούν το Δ.Π.Χ.Α. 9 έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τις μεταβολές στην εύλογη αξία επιλέξιμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στα λοιπά συνολικά έσοδα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 10** «Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις» και του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Συναλλαγή πώλησης ή εισφοράς μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας

Ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής: Δεν έχει ακόμα καθοριστεί.

Την 11.9.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 10 και Δ.Λ.Π. 28 με σκοπό να αποσαφηνίσει το λογιστικό χειρισμό μίας συναλλαγής πώλησης ή εισφοράς στοιχείων του Ενεργητικού της μμητρικής εταιρείας σε συγγενή ή κοινοπραξία της και το αντίστροφο. Ειδικότερα, το Δ.Π.Χ.Α. 10 τροποποιήθηκε έτσι ώστε να καθίσταται σαφές ότι, σε περίπτωση που ως αποτέλεσμα μίας συναλλαγής με μία συγγενή ή κοινοπραξία, μία εταιρεία χάσει τον έλεγχο επί θυγατρικής της, η οποία δε συνιστά «επιχείρηση» βάσει του Δ.Π.Χ.Α. 3, θα αναγνωρίσει στα αποτελέσματά της μόνο εκείνο το μέρος του κέρδους ή της ζημίας που σχετίζεται με το ποσοστό συμμετοχής των τρίτων στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Το υπόλοιπο μέρος του κέρδους της συναλλαγής θα απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Επιπρόσθετα, εάν ο επενδυτής διατηρεί ποσοστό συμμετοχής στην πρώην θυγατρική, έτσι ώστε αυτή να θεωρείται πλέον συγγενής ή κοινοπραξία, το κέρδος ή η ζημία από την εκ νέου αποτίμηση της συμμετοχής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα μόνο στο βαθμό που αφορά το ποσοστό συμμετοχής των άλλων επενδυτών. Το υπόλοιπο ποσό του κέρδους απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στην πρώην θυγατρική.

Αντίστοιχα, στο Δ.Λ.Π. 28 έγιναν προσθήκες για να αποσαφηνιστεί ότι η μερική αναγνώριση κέρδους ή ζημίας στα αποτελέσματα του επενδυτή θα λαμβάνει χώρα μόνο εάν τα πωληθέντα στοιχεία στη συγγενή ή στην κοινοπραξία δεν πληρούν τον ορισμό της «επιχείρησης». Σε αντίθετη περίπτωση θα αναγνωρίζεται το συνολικό κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα του επενδυτή.

Την 17.12.2015 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων κατήργησε την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής της ανωτέρω τροποποίησης που είχε αρχικά προσδιορίσει. Η νέα ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής θα προσδιοριστεί σε μμεταγενέστερη ημερομηνία από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αφού λάβει υπόψη του τα αποτελέσματα του έργου που εκπονεί για τη λογιστική της μεθόδου της καθαρής θέσης.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της εν λόγω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 14**: «Αναβαλλόμενοι λογαριασμοί υπό καθεστώς ρύθμισης»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2016.

Την 30.1.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το Δ.Π.Χ.Α. 14. Το νέο πρότυπο πραγματεύεται το λογιστικό χειρισμό και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τους αναβαλλόμενους λογαριασμούς υπό καθεστώς ρύθμισης, η τήρηση και αναγνώριση των οποίων προβλέπεται από τις τοπικές νομοθεσίες όταν μία εταιρεία παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες των οποίων η τιμή ρυθμίζεται από κάποιον κανονιστικό φορέα. Το πρότυπο έχει εφαρμογή κατά την πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και μόνο για τις οντότητες που διενεργούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται από κάποιο φορέα και που σύμφωνα με τα προηγούμενα λογιστικά πρότυπα αναγνώριζαν τους εν λόγω λογαριασμούς στις Χρηματοοικονομικές τους Καταστάσεις. Το Δ.Π.Χ.Α. 14 παρέχει, κατ' εξαίρεση, στις οντότητες αυτές τη δυνατότητα να κεφαλαιοποιούν αντί να εξοδοποιούν τα σχετικά κονδύλια.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»: Διευκρινίσεις στο Δ.Π.Χ.Α 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 12.4.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Α. 15 με την οποία διευκρίνισε κυρίως τα ακόλουθα:

- Πότε ένα υπεσχημένο αγαθό ή υπηρεσία είναι διακριτό από λοιπές υποσχέσεις σε μία σύμβαση γεγονός που λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση για το αν το υπεσχημένο αγαθό ή υπηρεσία συνιστά υποχρέωση απόδοσης.
- Με ποιο τρόπο πρακτικά να αξιολογείται αν η φύση της υπόσχεσης της εταιρείας συνιστά παροχή των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών (η εταιρεία αποτελεί δηλαδή τον εντολέα) ή διευθέτηση ώστε τρίτο μέρος να παρέχει τα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες (η εταιρεία αποτελεί δηλαδή τον εντολοδόχο).
- Ποιος παράγοντας καθορίζει αν η εταιρεία αναγνωρίζει το έσοδο διαχρονικά ή σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή στις περιπτώσεις των αδειών χρήσης επί πνευματικής περιουσίας.

Τέλος, με την τροποποίηση προστέθηκαν δύο πρακτικές λύσεις για τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α 15 όσον αφορά στις ολοκληρωμένες συμβάσεις στις οποίες εφαρμόζεται πλήρης αναδρομική εφαρμογή και όσον αφορά στις μεταβολές στις συμβάσεις κατά τη μετάβαση.
Ο Όμιλος εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 16**: «Μισθώσεις»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 13.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά:

- το Δ.Λ.Π. 17 «Μισθώσεις»,
- τη Διερμηνεία 4 «Προσδιορισμός του αν μία συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση»,
- τη Διερμηνεία 15 «Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα»
- τη Διερμηνεία 27 «Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που εμπεριέχουν το νομικό τύπο μιας μίσθωσης»

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ στην ουσία διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 17 για τους εκμισθωτές. Ειδικότερα, βάσει των νέων απαιτήσεων, καταργείται για τους μμισθωτές η διάκριση των μμισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές. Οι μμισθωτές θα πρέπει πλέον, για κάθε σύβαση μμισθώσεως που υπερβαίνει τους 12 μήνες, να αναγνωρίζουν στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης τους το δικαίωμα χρήσης του μισθωμένου στοιχείου καθώς και την αντίστοιχη υποχρέωση καταβολής των μισθωμάτων. Ο ανωτέρω χειρισμός δεν απαιτείται όταν η αξία του στοιχείου χαρακτηρίζεται ως πολύ χαμηλή.

Ο Όμιλος εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16 στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 7** «Κατάσταση Ταμειακών Ροών»: Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2017.

Την 29.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 7 βάσει της οποίας μία εταιρεία καλείται να παρέχει γνωστοποιήσεις οι οποίες βοηθούν τους χρήστες των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μμεταβολές εκείνων των υποχρεώσεων των οποίων οι ταμιακές ροές ταξινομούνται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες στην κατάσταση ταμειακών ροών. Οι μεταβολές που θα πρέπει να γνωστοποιούνται, οι οποίες δεν είναι απαραίτητο να είναι ταμειακές, περιλαμβάνουν τις:

- Μεταβολές από ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων,
- Μεταβολές που απορρέουν από την απόκτηση ή απώλεια ελέγχου θυγατρικών ή άλλων εταιριών,
- Μεταβολές από συναλλαγματικές διαφορές,

- Μεταβολές της εύλογης αξίας και
- Λοιπές μεταβολές.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 12** «Φόροι Εισοδήματος»: Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημίες

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2017.

Την 19.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 12 με την οποία αποσαφήνισε τα ακόλουθα:

- Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες χρεωστικών μέσων, τα οποία αποτιμούνται για λογιστικούς σκοπούς στην εύλογη αξία και για φορολογικούς σκοπούς στο κόστος, δύνανται να οδηγήσουν σε εκπεστέες προσωρινές διαφορές ανεξάρτητα με το αν ο κάτοχός τους πρόκειται να ανακτήσει την αξία των στοιχείων μέσω της πώλησης ή της χρήσης τους.
- Η ανακτησιμότητα μίας αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης εξετάζεται σε συνδυασμό με τις λοιπές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Στην περίπτωση, ωστόσο, που ο φορολογικός νόμος περιορίζει το συμψηφισμό συγκεκριμένων φορολογικών ζημιών με συγκεκριμένες κατηγορίες εισοδήματος, οι σχετικές εκπεστέες προσωρινές διαφορές θα πρέπει να εξετάζονται μόνο σε συνδυασμό με άλλες εκπεστέες προσωρινές διαφορές της ίδιας κατηγορίας.
- Κατά τον έλεγχο ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, συγκρίνονται οι εκπεστέες φορολογικές διαφορές με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εκπτώσεις φόρου που προέρχονται από την αντιστροφή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.
- Οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη δύνανται να περιλαμβάνουν την ανάκτηση κάποιων στοιχείων ενεργητικού σε αξία μεγαλύτερη από τη λογιστική τους, υπό την προϋπόθεση ότι δύναται να αποδειχθεί ότι κάτι τέτοιο είναι πιθανό να επιτευχθεί.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40** «Επενδύσεις σε ακίνητα»: Αναταξινομήσεις από ή στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 40 με την οποία διευκρίνησε ότι μια οικονομική οντότητα θα αναταξινομήσει ένα περιουσιακό στοιχείο στην ή από την κατηγορία επενδυτικών ακινήτων όταν και μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η αλλαγή στη χρήση. Αλλαγή στη χρήση υφίσταται όταν το περιουσιακό στοιχείο έχει τα κριτήρια ή πάψει να έχει τα κριτήρια που ορίζουν τι είναι επένδυση σε ακίνητα. Μια αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να αποδείξει αλλαγή στη χρήση. Επίσης, τα παραδείγματα στον κατάλογο των περιπτώσεων που αποδεικνύουν την αλλαγή στη χρήση επεκτάθηκαν για να συμπεριλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή και όχι μόνο ολοκληρωμένα ακίνητα.
Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – κύκλος 2014-2016**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2017 και 1.1.2018.

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 8.12.2016, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.
Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των εν λόγω τροποποιήσεων στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

- **Διερμηνεία 22** «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018.

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την Διερμηνεία 22. Η Διερμηνεία πραγματεύεται τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν μία εταιρεία αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που προκύπτει από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής πριν η εταιρεία να αναγνωρίσει το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού, το έξοδο ή το έσοδο. Η Διερμηνεία διευκρίνισε πως ως ημερομηνία της συναλλαγής, προκειμένου να καθοριστεί η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου, του εσόδου ή του εξόδου, πρέπει να θεωρηθεί η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων (δηλαδή της προκαταβολής). Επίσης, στην περίπτωση που υφίστανται πολλαπλές προκαταβολές, θα πρέπει να ορίζεται διακριτή ημερομηνία συναλλαγής για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.
Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας στις Χρηματοοικονομικές του Καταστάσεις.

4. Λοιπές πληροφορίες

Δεν υπάρχουν σημαντικά έκτακτα γεγονότα που να συνέβησαν στην περίοδο 1 Ιανουαρίου – 31 Δεκεμβρίου 2016 που να επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Τέλος, σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει εποχικότητα στον παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλο της Εταιρείας.

5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Ο Όμιλος

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια & κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό κατασκευή	Σύνολο
2015							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2015	**6.130**	**19.074**	**113.836**	**1.839**	**5.423**	**122**	**146.424**
Προσθήκες	0	109	8.571	55	160	0	8.895
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	0	(73)	(12)	(82)	(167)
Υπόλοιπο 31.12.2015	**6.130**	**19.183**	**122.407**	**1.821**	**5.571**	**40**	**155.152**
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2015	**0**	**10.448**	**58.632**	**1.732**	**4.851**	**0**	**75.663**
Αποσβέσεις χρήσης	0	345	3.691	64	118	0	4.218
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(73)	(12)	0	(85)
Απομειώσεις	0	0	966	0	0	0	966
Υπόλοιπο 31.12.2015	**0**	**10.793**	**63.289**	**1.723**	**4.957**	**0**	**80.762**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2015	**6.130**	**8.390**	**59.118**	**98**	**614**	**40**	**74.390**
2016							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2016	**6.130**	**19.183**	**122.407**	**1.821**	**5.571**	**40**	**155.152**
Προσθήκες	0	2	9.902	64	178	12	10.158
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	(192)	(33)	0	(29)	(254)
Υπόλοιπο 31.12.2016	**6.130**	**19.185**	**132.117**	**1.852**	**5.749**	**23**	**165.056**
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2016	**0**	**10.793**	**63.289**	**1.723**	**4.957**	**0**	**80.762**
Αποσβέσεις χρήσης	0	347	3.901	30	130	0	4.408
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	(192)	(33)	0	0	(225)
Υπόλοιπο 31.12.2016	**0**	**11.140**	**66.998**	**1.720**	**5.087**	**0**	**84.495**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2016	**6.130**	**8.045**	**65.119**	**132**	**662**	**23**	**80.111**

Η Εταιρεία

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια & κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό κατασκευή	Σύνολο
2015							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2015	**6.130**	**19.067**	**113.836**	**1.719**	**5.146**	**122**	**146.020**
Προσθήκες	0	109	8.571	55	156	0)	8.891
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	0	(73)	(12)	(82)	(167)
Υπόλοιπο 31.12.2015	**6.130**	**19.176**	**122.407**	**1.701**	**5.290**	**40**	**154.744**
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2015	**0**	**10.442**	**58.632**	**1.635**	**4.602**	**0**	**75.311**
Αποσβέσεις χρήσης	0	345	3.691	59	107	0	4.202
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(73)	(12)	0	(85)
Απομειώσεις	0	0	966	0	0	0	966
Υπόλοιπο 31.12.2015	**0**	**10.787**	**63.289**	**1.621**	**4.697**	**0**	**80.394**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2015	**6.130**	**8.389**	**59.118**	**80**	**596**	**40**	**74.350**
2016							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2016	**6.130**	**19.176**	**122.407**	**1.701**	**5.290**	**40**	**154.744**
Προσθήκες	0	2	9.902	64	177	12	10.158
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	(192)	(33)	0	(29)	(255)
Υπόλοιπο 31.12.2016	**6.130**	**19.178**	**132.117**	**1.732**	**5.467**	**23**	**164.647**
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2016	**0**	**10.787**	**63.289**	**1.621**	**4.697**	**0**	**80.394**
Αποσβέσεις χρήσης	0	347	3.901	24	121	0	4.393
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	(192)	(33)	0	0	(225)
Υπόλοιπο 31.12.2016	**0**	**11.134**	**66.998**	**1.612**	**4.818**	**0**	**84.562**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2016	**6.130**	**8.044**	**65.119**	**120**	**649**	**23**	**80.085**

Τα Γήπεδα-Οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των Ενσώματων Ακινητοποιήσεων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο, στην εκτίμηση της ωφέλιμης ζωή τους, που έχει ως εξής:

	Έτη
Κτίρια και Κτιριακές εγκαταστάσεις	60
Ηλεκτρολογικές– Ηλεκτρονικές-Κλιματιστικές εγκαταστάσεις	3 - 15
Μηχανήματα χαρμανοποίησης καπνών - Παραγωγής ατμού	16 - 24
Μηχανήματα κυτιοποιίας, σιγαροποίησης, πακεταρίσματος, παραγωγής φίλτρων	25 - 48
Μεταφορικά μέσα	5 - 7
Μηχανογραφικός εξοπλισμός	3 - 5

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των μηχανημάτων, αποσβένεται πλήρως σε 25 έτη.

Η εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής των μηχανημάτων, βασίστηκε στην ιστορικότητα της χρήσης πανομοιότυπων μηχανημάτων, και στην εμπειρία από την υπερεκατονταετή λειτουργία της Εταιρείας. Δεν υπάρχουν μεταβολές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Λόγω του γεγονότος ότι οι Ενσώματες Ακινητοποιήσεις αποτιμούνται στο κόστος κτήσης τους, και την υψηλή κερδοφορία της Εταιρείας, που συνεπάγεται υψηλή αξία χρήσης (value in use), δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, κατά την τρέχουσα χρήση.

Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

6. Συμμετοχές

Η κίνηση των Συμμετοχών της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2016	2015
Υπόλοιπο έναρξης	1.724	2.050
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου στη θυγατρική KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş.	528	0
Πρόβλεψη απομείωσης	(521)	(326)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.731**	**1.724**

Οι **Συμμετοχές** την 31 Δεκεμβρίου 2016 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Επωνυμία	Χώρα Εγκ/σης	Κόστος κτήσης	Αξία Συμμετοχών	Περιουσιακά Στοιχεία	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Κέρδη (Ζημίες) προ φόρων	Ποσοστό Συμμετοχής
MERIDIAN A.E.	Ελλάδα	3.065	565	870	302	1.249	(144)	99,54%
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	210	0	5	6	0	(7)	85%
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	Αγγλία	0	0	25.089	23.579	5.160	942	100%
KARELIA BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	1.030	1.030	134.956	126.683	287.557	1.494	100%
G.K. DISTRIBUTORS EOOD	Βουλγαρία	0	0	79.767	79.201	33.736	(15)	100%
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş.	Τουρκία	870	0	145	5	0	(153)	97%
KARELIA BELGIUM LTD	Βέλγιο	18	136	10	3	0	0	85%
		5.193	**1.731**	**240.842**	**229.779**	**327.702**	**2.117**	

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία G.K DISTRIBUTORS EOOD είναι θυγατρική της KARELIA BULGARIA EOOD. Η απομείωση στην τρέχουσα χρήση αφορά τη MERIDIAN A.E., την ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε και την KARELIA TUTUN VE TIGARET A. Ş..

7. Αποθέματα

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Πρώτες ύλες	24.462	25.044	24.462	25.044
Εμπορεύματα	59.957	29.852	343	467
Προϊόντα	124.657	32.318	124.657	32.318
Ανταλλακτικά και αναλώσιμα	9.289	8.932	9.289	8.932
	218.365	**96.146**	**158.751**	**66.761**

Τα **αποθέματα** έχουν απομειωθεί κατά Ευρώ 1.376 χιλιάδες (Εταιρεία Ευρώ 1.255 χιλιάδες). Η απομείωση αφορά απαξιωμένα προϊόντα, πρώτες ύλες και ανταλλακτικά. Η εκτίμηση της πρόβλεψης, βασίστηκε στα ακίνητα τουλάχιστον για ένα χρόνο αποθέματα, καθώς και στην προοπτική χρησιμοποίησης αυτών στο μέλλον.

Στα προϊόντα και τα εμπορεύματα περιλαμβάνεται Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης που κατά μέσο όρο ανέρχεται στο 93% περίπου της αξίας τους.

8. Λογαριασμοί εισπρακτέοι

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Απαιτήσεις από πελάτες	10.383	11.081	37.823	19.001
Λοιπές απαιτήσεις	63.730	22.904	3.721	4.075
Προκαταβολές-Προπληρωμένα έξοδα	234	166	208	145
Δάνεια σε συνδεμένα μέρη (Σημ.28)	0	0	49.500	30.500
	74.347	**34.151**	**91.252**	**53.721**

Η Εταιρεία στις χρήσεις 2015 και 2016, χορήγησε βραχυπρόθεσμα άτοκα δάνεια στις θυγατρικές εταιρείες KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD και KARELIA BULGARIA EOOD, που κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν σε ποσό Ευρώ 23.000 χιλιάδες και Ευρώ 26.500 χιλιάδες αντίστοιχα.

Οι **Απαιτήσεις από Πελάτες** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Απαιτήσεις από ανοικτά υπόλοιπα	13.863	13.603	13.551	12.160
Απαιτήσεις από συνδεμένες εταιρείες	0	0	27.517	9.132
Επιταγές μεταχρ/νες – Γραμ.Εισπρακτέα-Έσοδα εισπρακτέα	98	988	68	957
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	(3.578)	(3.510)	(3.313)	(3.248)
	10.383	**11.801**	**37.823**	**19.001**

Οι **Λοιπές Απαιτήσεις** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Απαιτήσεις από το Δημόσιο	80.760	38.099	21.789	19.378
Λοιπές απαιτήσεις	3.412	2.589	2.374	2.481
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου	(20.442)	(17.784)	(20.442)	(17.784)
	63.730	**22.904**	**3.721**	**4.075**

Η σημαντική μεταβολή στις **Απαιτήσεις από το Δημόσιο**, σε επίπεδο Ομίλου, οφείλεται στην αύξηση των μετρητών που εδόθησαν ως εγγύηση για τον Ε.Φ.Κ. στο Βουλγαρικό Δημόσιο από την KARELIA BULGARIA EOOD.

Η κίνηση των **Προβλέψεων για Επισφαλείς Απαιτήσεις** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	21.294	3.480	21.032	3.218
Προβλέψεις χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις	68	30	65	30
Προβλέψεις χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου	2.658	17.784	2.658	17.784
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**24.020**	**21.294**	**23.755**	**21.032**

Η εκτίμηση της **πρόβλεψης για Επισφαλείς Απαιτήσεις**, βασίστηκε στις ληξιπρόθεσμες και ακίνητες, για τουλάχιστον ένα έτος απαιτήσεις, καθώς και στις προοπτικές είσπραξης αυτών, λαμβάνοντας υπόψη, ένδικα ή άλλα μέσα.

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων, είναι άτοκες και βραχυπρόθεσμες, και συμπίπτουν, περίπου, με τις λογιστικές αξίες.

Οι Προκαταβολές-Προπληρωμένα Έξοδα αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Παραγγελίες αποθεμάτων	3	3	3	3
Προκαταβολές σε προμηθευτές	91	90	78	85
Προπληρωμένα έξοδα	140	73	127	57
	234	**166**	**208**	**145**

9. Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Μετοχές εισηγμένες	10	13	10	13
Αμοιβαία Κεφάλαια Εξωτερικού και Money Market Certificates	130.475	151.177	108.635	151.177
	130.485	**151.190**	**108.645**	**151.190**

Οι **Μετοχές** έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους και η ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση έχει μεταφερθεί στα αποτελέσματα χρήσης.

Τα **Αμοιβαία Κεφάλαια Εξωτερικού** καθώς και τα **Money Market Certificates** Ευρώ 130.475 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 108.635 χιλιάδες), είναι εκδόσεως ή/και διαχειρίσεως των Χρηματοπιστωτικών Οίκων, Danske Bank Group, Deutsche Bank και UBS Switzerland AG. Η αξία αποτίμησης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Εξωτερικού και των Money Market Certificates έχουν δοθεί από τους διαχειριστές ενώ η ιεράρχηση μεθόδου αποτίμησης είναι επιπέδου 2, διότι περιλαμβάνει εισηγμένα χρεόγραφα χαμηλού ρίσκου, και βραχυχρόνιας διάρκειας ως ένα έτος. Το ιστορικό κόστος (κόστος αγοράς ή κόστος αποτιμήσεως κατά την προηγούμενη χρήση) των παραπάνω προϊόντων (εκτός των μετοχών), ανήλθε σε Ευρώ 127.696 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 105.815 χιλιάδες), και οι διαφορές αποτίμησης, σε τρέχουσα τιμή, σε Ευρώ 2.779 χιλιάδες (κέρδος), (Εταιρεία: Ευρώ 2.820 χιλιάδες (κέρδος)) οι οποίες αναλύονται ως εξής:

1) Κέρδος από την αύξηση της τιμής κτήσης των παραπάνω επενδύσεων Ευρώ 426 χιλιάδες (Εταιρεία: κέρδος Ευρώ 467 χιλιάδες).

2) Κέρδος συναλλαγματικών διαφορών λόγω της ανοδικής κίνησης του Δολαρίου ΗΠΑ κατά την διάρκεια της χρήσης του 2016, σε ότι αφορά τις επενδύσεις σε Δολάρια, σε Αμοιβαία Κεφάλαια και Money Market Certificates, ποσού Ευρώ 2.353 χιλιάδων (Εταιρεία: κέρδος Ευρώ 2.353 χιλιάδες)

10. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Διαθέσιμα στο Ταμείο	17	19	14	15
Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	56.457	115.103	40.451	73.641
	56.474	**115.122**	**40.465**	**73.656**

Το μέσο επιτόκιο των **καταθέσεων όψεως και προθεσμίας** της Εταιρείας, ανήλθε σε 0,17% (2016) και 0,19% (2015).

Η ανάλυση των **Καταθέσεων Όψεως, των Ταμειακών Διαθεσίμων και Προθεσμιακών Καταθέσεων** ανά νόμισμα, την 31 Δεκεμβρίου 2016, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**			
	Ευρώ	**USD**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Ταμειακά Διαθέσιμα και Καταθέσεις όψεως	31.498	5.987	17.441	54.926
Καταθέσεις προθεσμίας	1.450	0	98	1.548
	32.948	**5.987**	**17.539**	**56.474**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Η Εταιρεία**			
	Ευρώ	**USD**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Ταμειακά Διαθέσιμα και Καταθέσεις όψεως	31.468	4.918	3.079	39.465
Καταθέσεις προθεσμίας	1.000	0	0	1.000
	32.468	**4.918**	**3.079**	**40.465**

Η ανάλυση των **Καταθέσεων Όψεως**, των **Ταμειακών Διαθεσίμων** και **Προθεσμιακών Καταθέσεων**, ανά γεωγραφική περιοχή, την 31 Δεκεμβρίου 2016, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**	**Η Εταιρεία**
Εγχώριες	3.127	2.591
Χώρες Εξωτερικού	53.347	37.874
	56.474	**40.465**

11. Μετοχικό κεφάλαιο

Το ολοσχερώς καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται την 31 Δεκεμβρίου 2016, σε Ευρώ 32.650.800 (Ευρώ τριάντα δύο εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα χιλιάδες οκτακόσια), διαιρούμενο σε 2.760.000 (δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα χιλιάδες) κοινές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 11,83 (Ευρώ έντεκα και ογδόντα τρία λεπτά) η κάθε μία. Δεν υπάρχει μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

12. Λοιπά Αποθεματικά

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Τακτικό Αποθεματικό	26.151	22.591	26.111	22.551
Αφορολόγητο Αποθεματικό	72.502	72.502	72.502	72.502
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	124	124	93	93
Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	1.620	1.620	1.620	1.620
Αποθεματικά από αναλογιστικές (ζημίες)/κέρδη	(1)	(408)	7	(379)
	100.396	**96.429**	**100.333**	**96.387**

Το Τακτικό Αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξίσωση πριν τη διανομή μερίσματος, του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού Ζημιών εις Νέον.

Τα υπόλοιπα αποθεματικά (αφορολόγητα αποθεματικά), αφορούν σωρευμένα κέρδη για τα οποία παρέχεται απαλλαγή από την φορολογία ή φορολόγηση με μικρότερο συντελεστή φόρου, εφόσον δε διανέμονται. Σε περίπτωση διανομής τους οφείλεται φόρος εισοδήματος, με τον ισχύοντα κατά το χρόνο της διανομής φορολογικό συντελεστή. Η διανομή των αποθεματικών αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

13. Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα νόμιμα ασκητό δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
	Υπόλοιπο 31/12/2015	Υπόλοιπο 31/12/2015	Επίδραση στη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης 2016	Επίδραση στη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης 2016	Υπόλοιπο 31/12/2016	Υπόλοιπο 31/12/2016
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία						
Απομείωση Συμμετοχών και Χρεογράφων	969	969	152	152	1.121	1.121
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	892	892	(119)	(119)	773	773
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	419	419	19	19	438	438
	2.280	**2.280**	**52**	**52**	**2.332**	**2.332**
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία						
Προσαρμογή αποσβέσεων και αντιλογισμός αναπροσαρμογής Ν.2065/1992	(11.050)	(11.050)	202	202	(10.848)	(10.848)
Λοιπά	190	(114)	199	(166)	389	(280)
	(10.860)	**(11.164)**	**401**	**36**	**(10.459)**	**(11.128)**
Συμψηφισμένο ποσό στη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων			**453**	**88**		
Συμψηφισμένη απαίτηση /(υποχρέωση) από αναβαλλόμενη φορολογία	**(8.580)**	**(8.884)**			**(8.127)**	**(8.796)**

Για τον προσδιορισμό του ποσού των αναβαλλόμενων φόρων που θα αναγνωρισθούν, απαιτείται κρίση, η οποία βασίζεται στην εκτίμηση του πιθανού χρόνου και επιπέδου πραγματοποίησης των φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το μελλοντικό φορολογικό προγραμματισμό.

Η συνολική μεταβολή, στον **αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος**, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Υπόλοιπο έναρξης	8.580	7.564	8.884	7.704
Ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	(611)	933	(246)	1.097
Ποσό που αναγνωρίστηκε στα Ίδια Κεφάλαια	158	83	158	83
Υπόλοιπο τέλους	**8.127**	**8.580**	**8.796**	**8.884**

14. Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με το 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας.
Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία απεικονίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19 και βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	2016	2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)	1,4%	2%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2%	4%
Εναπομείνασα μέση εργασιακή ζωή των υπαλλήλων (έτη)	13,3	15,3

Σύμφωνα με ανάλυση ευαισθησίας της αναλογιστικής μελέτης της Εταιρείας ως προς το επιτόκιο και την μεταβολή των μισθών, όπως αυτή παρουσιάζεται παρακάτω, διαπιστώνεται ότι το ποσό της **Αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**, Ευρώ 2.665 χιλιάδες, δεν παρουσιάζει αξιόλογη μεταβολή.

Σενάρια	**Μεταβολή +/ (-)% προεξοφλητικού επιτοκίου**	**Μεταβολή +/ (-)% μελλοντικών αυξήσεων μισθών**	**Η Εταιρεία**
Σενάριο 1	0,5%	0	2.496
Σενάριο 2	(0,5%)	0	2.853
Σενάριο 3	0	0,5%	2.851
Σενάριο 4	0	(0,5%)	2.496

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**	**Η Εταιρεία**
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2014	**3.447**	**3.356**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	183	178
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	36	36
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2015-31.12.2015	66	64
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	**285**	**278**
Αναλογιστικές ζημίες περιόδου καταχωρημένες στα Ίδια Κεφάλαια	(390)	(377)
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(182)	(182)
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2015	**3.160**	**3.075**
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2015	**3.160**	**3.075**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	151	148
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	39	39
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2016-31.12.2016	64	61
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	**254**	**248**
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημίες περιόδου καταχωρημένα στα Ίδια Κεφάλαια	(565)	(544)
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(114)	(114)
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2016	**2.735**	**2.665**

Την επόμενη χρήση θα αποχωρήσουν, λόγω συνταξιοδότησης συνολικά 3 άτομα, στους οποίους θα καταβληθεί το συνολικό ποσό των Ευρώ 48 χιλιάδων περίπου. Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και το χρηματοοικονομικό κόστος, περιλαμβάνεται στις «Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων» (σημ. 18).

15. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι **Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Εμπορικές Υποχρεώσεις-Ε.Φ.Κ	147.360	88.408	74.407	44.654
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.546	1.573	1.531	1.557
Φόροι (εκτός φόρου εισοδήματος)	1.394	1.456	1.324	1.358
Λοιπές υποχρεώσεις	3.154	3.681	3.009	3.329
	153.454	**95.118**	**80.271**	**50.898**

Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις, αφορούν άτοκες και βραχυχρόνιες υποχρεώσεις.

16. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Πρόβλεψη για εκκρεμοδικίες	1.039	1.039	1.039	1.039
Λοιπές προβλέψεις	0	445	0	445
	1.039	**1.484**	**1.039**	**1.484**

Η κίνηση των προβλέψεων έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Υπόλοιπο έναρξης	1.484	4.495	1.484	4.495
Μεταφορά Φόρου αφορολογήτων αποθεματικών (έτος 2014: Ν.4099/2012, και έτος 2013: Ν.4172/2013) στις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις, λόγω πληρωμής	0	(3.060)	0	(3.060)
Πρόσθετη πρόβλεψη ανέλεγκτης χρήσης	(445)	49	(445)	49
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.039**	**1.484**	**1.039**	**1.484**

Η Πρόβλεψη για Εκκρεμοδικίες αφορά καταλογισθέντα πρόστιμα για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης ποσού Ευρώ 1.039 χιλιάδων. Οι Λοιπές Προβλέψεις που αφορούσαν φόρους της ανέλεγκτης χρήσης 2010, αντιλογίστηκαν. Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τη χρήση 2010. Μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2016, δεν έχει εκδοθεί κοινοποίηση φύλλου ελέγχου από δικαστικές ή φορολογικές αρχές για τις χρήσεις αυτές και συνεπώς θεωρείται ότι έχουν παραγραφεί.

Δεν υπάρχουν προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, καθώς και για επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές στις θυγατρικές εταιρείες, καθόσον δε συντρέχει τέτοιος λόγος.

Η εκτίμηση των προβλέψεων, βασίστηκε στην ιστορικότητα των υποθέσεων, καθώς και στην εκτίμηση των Νομικών Συμβούλων της Εταιρείας και της Διοίκησης.

17. Κύκλος εργασιών

Ο **Κύκλος Εργασιών** αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Πωλήσεις εξωτερικού	174.587	185.903	171.787	183.557
Πωλήσεις εσωτερικού (καθαρές)	42.665	39.764	42.194	39.469
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	658.791	611.199	432.759	406.494
	876.043	**836.866**	**646.740**	**629.520**

Η ανάλυση **Πωλήσεων Εξωτερικού** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**
Ευρωπαϊκή Ένωση	49.065	43.666	46.265	41.320
Λοιπές χώρες Ευρώπης	25.152	21.898	25.152	21.898
Αφρική	87.595	108.085	87.595	108.085
Ασία	12.775	12.254	12.775	12.254
	174.587	**185.903**	**171.787**	**183.557**

18. Ανάλυση Λειτουργιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

	2016 Κόστος Πωληθέντων	2016 Έξοδα Διοίκησης	2016 Έξοδα Διάθεσης	2015 Κόστος Πωληθέντων	2015 Έξοδα Διοίκησης	2015 Έξοδα Διάθεσης
Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων	12.029	3.995	6.745	11.425	4.089	6.953
Αναλώσεις αποθεμάτων	81.828	0	0	89.580	0	0
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	658.709	0	0	611.053	0	0
Αποσβέσεις παγίων	3.989	81	346	3.752	97	379
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.313	1.731	3.922	2.400	2.051	3.917
Προβλέψεις	0	0	67	0	18	29
Άλλα λειτουργικά έξοδα	398	2.020	11.960	468	1.200	11.261
Απομείωση παγίων στοιχείων	0	0	0	966	0	0
Λοιπά	42	373	298	0	471	317
	759.308	**8.200**	**23.338**	**719.644**	**7.926**	**22.856**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Η Εταιρεία

	2016 Κόστος Πωληθέντων	2016 Έξοδα Διοίκησης	2016 Έξοδα Διάθεσης	2015 Κόστος Πωληθέντων	2015 Έξοδα Διοίκησης	2015 Έξοδα Διάθεσης
Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων	12.030	3.411	6.337	11.425	3.504	6.554
Αναλώσεις αποθεμάτων	81.913	0	0	89.627	0	0
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	432.678	0	0	406.347	0	0
Αποσβέσεις παγίων	3.989	71	341	3.752	86	374
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.313	1.364	3.325	2.400	1.703	3.449
Προβλέψεις	0	520	65	0	343	29
Άλλα λειτουργικά έξοδα	398	1.951	11.063	468	1.144	10.662
Απομείωση παγίων στοιχείων	0	0	0	966	0	0
Λοιπά	42	349	86	0	369	162
	533.363	**7.666**	**21.217**	**514.985**	**7.149**	**21.230**

Στις Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων περιλαμβάνονται τα έξοδα επισκευών και συντηρήσεων, τα έξοδα τηλεπικοινωνιών τα έξοδα ηλεκτρικής ενέργειας, τα ασφάλιστρα, τα ενοίκια, τα έξοδα των ελεύθερων επαγγελματιών, οι προμήθειες, κλπ.

Στα Άλλα Λειτουργικά Έξοδα και στα Λοιπά Έξοδα περιλαμβάνονται τα έξοδα κίνησης, τα έξοδα προβολής και διαφήμισης, τα έξοδα μεταφορών, τα υλικά άμεσης ανάλωσης, τα έξοδα από φόρους και τέλη, τα γενικά έξοδα κλπ.

Στην κατηγορία Αμοιβές και έξοδα Τρίτων περιλαμβάνεται ποσόν Ευρώ 164 χιλιάδων που αφορά τις αμοιβές ανεξάρτητων ορκωτών ελεγκτών χρήσης 2016 για όλες τις Εταιρείες του Ομίλου.

Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος 2016	Ο Όμιλος 2015	Η Εταιρεία 2016	Η Εταιρεία 2015
Μισθοί και ημερομίσθια	17.565	17.457	16.640	16.543
Εργοδοτικές εισφορές	4.224	4.020	4.163	3.957
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (σημ.14)	253	284	248	278
Λοιπές παροχές	726	706	726	706
	22.768	**22.467**	**21.777**	**21.484**
Μέσος όρος εργαζομένων	**521**	**516**	**484**	**481**

Αποσβέσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Κτίρια	347	345	347	345
Μηχανήματα	3.901	3.691	3.901	3.691
Μεταφορικά μέσα	30	64	24	59
Έπιπλα	130	118	121	107
Αποσβέσεις Άυλων περιουσιακών στοιχείων	8	10	8	10
	4.416	**4.228**	**4.401**	**4.212**

19. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

Τα **Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης**, αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Εισπραττόμενα έξοδα αποστολής αγαθών	3.184	3.154	3.184	3.147
Λοιπά έσοδα	657	722	629	713
	3.841	**3.876**	**3.813**	**3.860**

20. Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) καθαρά

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Διάφορα χρηματοοικονομικά έξοδα	(916)	(696)	(747)	(587)
Τόκοι Δανείου	(565)	0	(565)	0
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**(1.481)**	**(696)**	**(1.312)**	**(587)**
Πιστωτικοί τόκοι	264	871	111	300
Έσοδα/ (Έξοδα) χρεογράφων	611	3	653	3
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**875**	**874**	**764**	**303**
	(606)	**178**	**(548)**	**(284)**

21. Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, (Ν.4172/2013), ο συντελεστής φόρου εισοδήματος κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 είναι 29%. Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις, υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται στις φορολογικές αρχές σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται, για φορολογικούς σκοπούς, παραμένουν προσωρινά εκκρεμή, έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου και, με βάση τους ελέγχους αυτούς, να οριστικοποιηθούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αυτές αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων, που ακολουθούν τη χρήση που αφορούν.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση 2009.Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τη χρήση 2010. Μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2016, δεν έχει εκδοθεί κοινοποίηση φύλλου ελέγχου από δικαστικές ή φορολογικές αρχές για τη χρήση αυτή και συνεπώς θεωρείται ότι έχουν παραγραφεί. Για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2011, 2012 και 2013 διενεργήθηκε για την Εταιρεία εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή, βάσει των διατάξεων του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 ενώ για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2015 διενεργήθηκε εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης βάσει των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013. Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής

συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2016.
Η θυγατρική εταιρεία MERIDIAN Α.Ε., είχε ελεγχθεί μέχρι και τη χρήση 2010. Για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2011, 2012 και 2013 διενεργήθηκε για τη θυγατρική εταιρεία MERIDIAN Α.Ε. εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή, βάσει των διατάξεων του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, ενώ για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2015 διενεργήθηκε εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης βάσει των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013. Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας MERIDIAN Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2016.
Η ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση 2010. Οι χρήσεις 2011, 2012, 2013,2014, 2015 και 2016 ελέγχθηκαν από τους Νόμιμους Ελεγκτές σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994, και το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2011, 2012 και 2013 διενεργήθηκε για τη θυγατρική εταιρεία ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή, βάσει των διατάξεων του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 ενώ για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2015 διενεργήθηκε εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης βάσει των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013. Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2016.

Η Θυγατρική KARELIA BULGARIA EOOD, ελέγχθηκε από τις φορολογικές αρχές της Βουλγαρίας, κατά την διάρκεια του έτους 2016, μέχρι και την χρήση 2012. Οι λοιπές θυγατρικές της στο εξωτερικό KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD (2002), KARELIA BELGIUM S.A.R.L. και KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş (2008), δεν έχουν ελεγχθεί. Κατά συνέπεια οι φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών του Ομίλου για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, δεν έχουν καταστεί οριστικές.

Ο **Φόρος Εισοδήματος** που επιβάρυνε τα αποτελέσματα, αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Τρέχων φόρος	27.118	29.202	26.750	28.846
Αναβαλλόμενος φόρος	(611)	933	(246)	1.096
	26.507	**30.135**	**26.504**	**29.942**

Ο Φόρος, επί των κερδών, προ φόρων, του Ομίλου και της Εταιρείας, διαφέρει από το θεωρητικό φόρο που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον ισχύοντα συντελεστή φορολογίας εισοδήματος. Η διαφορά έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Κέρδη προ φόρων	88.902	84.039	88.290	83.350
Ισχύων φορολογικός συντελεστής	**29%**	**29%**	**29%**	**29%**
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές	25.782	24.371	25.604	24.172
Επίδραση από την αλλαγή συντελεστή φορολογίας στην Ελλάδα	0	915	0	915
Επίδραση από διαφορετικούς συντελεστές φορολογίας εταιρειών εξωτερικού	(323)	(328)	0	0
Φόρος εξόδων μη αναγνωριζομένων για φορολογικούς σκοπούς	970	5.574	900	5.373
Ζημίες θυγατρικών που δεν αναγνωρίστηκαν	78	121	0	0
Αφορολόγητα έσοδα	0	(518)	0	(518)
Φόρος εισοδήματος	**26.507**	**30.135**	**26.504**	**29.942**

Ο σταθμισμένος μέσος φορολογικός συντελεστής για τις χρήσεις 2016 και 2015 ήταν για τον Όμιλο 29,82% και 35,86% αντίστοιχα, και για την Εταιρεία 30,02% και 35,92%, αντίστοιχα.

Η ανάλυση του **Πληρωτέου Φόρου Εισοδήματος** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Υπόλοιπο έναρξης	12.913	12.161	12.469	11.782
Τρέχων φόρος εισοδήματος	27.572	29.202	27.196	28.845
Καταβληθέντες φόροι	(35.281)	(22.314)	(34.820)	(22.071)
Μεταβολή προκαταβολών	0	(6.136)	0	(6.087)
	5.204	**12.913**	**4.845**	**12.469**

22. Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή

Τα **κέρδη, μετά από φόρους, ανά μετοχή** υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους, μετά από φόρους, με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία μετοχών στην διάρκεια της χρήσης, και αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
Κέρδη μετά από φόρους	**62.395**	**53.904**	**61.786**	**53.408**
Κατανέμονται σε:				
Μετόχους Εταιρείας	62.401	53.911	61.786	53.408
Δικαιώματα Μειοψηφίας	(6)	(7)	0	0
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	2.760.000	2.760.000	2.760.000	2.760.000
Βασικά κέρδη, ανά μετοχή (Εκφρασμένα σε Ευρώ ανά μετοχή)	**22,6069**	**19,5304**	**22,3862**	**19,3507**
Απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή (Εκφρασμένα σε Ευρώ ανά μετοχή)	**22,6069**	**19,5304**	**22,3862**	**19,3507**

23. Μερίσματα

Με βάση την Ελληνική Εταιρική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, κάθε χρήση, να διανέμουν στους μετόχους τους, τουλάχιστον το 35% των κερδών, μετά από φόρους, και μετά από την κράτηση για τακτικό αποθεματικό. Η Εταιρεία δύναται να μη διανέμει μέρισμα με την σύμφωνη γνώμη του 70% των μετόχων της.

Η Γενική Συνέλευση για τη χρήση που έληξε την 31.12.2015, συνήλθε (μετ΄αναβολήν) την 12η Ιουλίου 2016, και αποφάσισε την διανομή μερίσματος συνολικού ποσού Ευρώ 23.460 χιλιάδων, που αντιστοιχεί σε μικτό ποσό Ευρώ 8,50 ανά μετοχή.

24. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σε σχέση με το Ελληνικό Δημόσιο με τράπεζες για λοιπές εγγυήσεις καθώς και άλλα θέματα, όπως επίδικες νομικές υποθέσεις, που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Οι υποθέσεις αυτές δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Πιο συγκεκριμένα οι υποθέσεις αυτές αφορούν κυρίως:

(α) Η Εταιρεία χορήγησε εγγυητικές επιστολές στο Ελληνικό Δημόσιο, για εξασφάλιση του ποσού του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, που αναλογεί επί των διακινούμενων εμπορευμάτων, τα οποία και ευρίσκονται υπό καθεστώς αναστολής. Την 31 Δεκεμβρίου 2016 οι εν λόγω εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο σε Ευρώ 145.817 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2015 σε Ευρώ 134.491 χιλιάδες.

(β) Η θυγατρική εταιρεία KARELIA BULGARIA EOOD χορηγεί εγγυητικές επιστολές στο Βουλγαρικό Δημόσιο για εξασφάλιση των απαιτήσεών του για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο την 31 Δεκεμβρίου 2016 σε Ευρώ 52.152 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2015 σε Ευρώ 20.963 χιλιάδες.

(γ) Η Εταιρεία, έχει εγγυηθεί, με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, προς την τράπεζα ALPHA BANK, για ποσό Ευρώ 43.000 χιλιάδων προκειμένου η εν λόγω Τράπεζα να χορηγήσει εγγυητικές επιστολές προς την θυγατρική της, KARELIA BULGARIA EOOD, υπέρ του Βουλγαρικού Δημοσίου. Η κατάπτωση της ανωτέρω εγγύησης, θεωρείται απίθανη λόγω του ότι τα αγαθά που εισάγονται στη Βουλγαρία και επί των οποίων υπολογίζεται το ποσό του Ε.Φ.Κ., πωλούνται τοις μετρητοίς, πολύ πριν επέλθει η προθεσμία καταβολής του Ε.Φ.Κ. Η Εταιρεία – εξαιρουμένων εξαιρετικών καταστάσεων - δε διατηρεί υψηλά αποθέματα στη Βουλγαρία.

(δ) Με την υπ' αριθ. 8/2005/2008 πράξη καταλογισμού του προϊσταμένου του Τελωνείου Νίκης, η Εταιρεία θεωρήθηκε αλληλέγγυα αστικά συνυπεύθυνη για την καταβολή συνολικού ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων για φερόμενες παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας που διαπράχτηκαν από πρόσωπα, μη έχοντα σχέση με την Εταιρεία. Τον Ιούνιο 2015, εξεδόθη η υπ' αριθ. 1160/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της Εταιρείας, η οποία, στην συνέχεια, κατέβαλε στο Τελωνείο Νίκης το ποσό των Ευρώ 14.381 χιλιάδων, το οποίο και καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις. Για την απαίτηση αυτή, σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας το 2015. Η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης, εντός της νομίμου προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

(ε) Το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για υπόθεση Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως, προσδιόρισε την αστική ευθύνη της Εταιρείας στο ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδων, ποσό για το οποίο η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη ποσού Ευρώ 366 χιλιάδων το έτος 2009 και ποσού Ευρώ 673 χιλιάδων το έτος 2012 και έχει προχωρήσει σε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο με την Α2330/2016 απόφασή του, έκανε δεκτή την αναίρεση της Εταιρείας κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, η υπόθεση επιστρέφεται στο Διοικητικό Εφετείο, προκειμένου να δικάσει εκ νέου την έφεση, δεσμευόμενο πλέον από την κρίση της απόφασης αναιρέσεως.

(στ) Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και κατεβλήθησαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.2960/2001. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.

(ζ) Στο πρώτο εξάμηνο του 2015 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 3.060 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογήτων αποθεματικών τα οποία σχηματίσθηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2003 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της πολ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Χρηματοοικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 23 Ιουνίου 2015 προσφυγή της, η οποία εκδικάστηκε την 14-3-2017 και αναμένεται η απόφαση του δικαστηρίου. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η ανωτέρω προσφυγή της Εταιρείας έχει αξιόλογες πιθανότητες τελεσίδικης ευδοκίμησης, καθόσον, ο ένδικος καταλογισμός βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 169 του Ν.4099/2012 και της από 18 Ιουλίου 2007 Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2008/723/ΕΚ).

(η) Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου του 2016 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 667 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογήτων αποθεματικών τα οποία σχηματίσθηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2004 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της πολ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών. Η Εταιρεία θα προσφύγει στα Διοικητικά Δικαστήρια κατά της ανωτέρω πράξης.

(θ) Το Μάρτιο 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με έγγραφο της, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 748 χιλιάδων που αφορά εισφορές για τη χρήση του 2016. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, η οποία προσδιορίσθηκε προς συζήτηση κατά τη δικάσιμο της 8 Ιουνίου 2017.

Ωστόσο, το Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς βεβαίωσε στην Εφορία συνολικό ποσό οφειλής ΕΥΡΩ 1 991 χιλιάδες, σχετικά με τις εισφορές των οικονομικών χρήσεων 2016, 2015 και 2014. Κατά των παραπάνω πράξεων, ασκήθηκαν αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών για τα ποσά των εισφορών των οικονομικών χρήσεων 2015 και 2014.

Η Εταιρεία κατέβαλε το συνολικό ποσό των ΕΥΡΩ 1 991 χιλιάδων το Δεκέμβριο του 2016 και αναγνώρισε ισόποση απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Για την απαίτηση αυτή η Εταιρεία σχημάτισε το 2016 ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας καθώς είναι αβέβαιη η έκβαση της υπόθεσης. Το κονδύλι «Επίδικοι Φόροι-Τέλη» στη χρήση 2016 αφορά την πρόβλεψη αυτή.

(ι) Υπάρχουν την 31 Δεκεμβρίου 2016 λοιπές μη σημαντικές επίδικες υποθέσεις για τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι δεν πρόκειται να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας.

25. Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Δεν υπάρχουν σημαντικές ανεκτέλεστες κεφαλαιουχικές δαπάνες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016.

26. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των χρηματοοικονομικών αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στην χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

Τα **Χρηματοοικονομικά μέσα** που κατέχει ο Όμιλος είναι τα εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
Χρηματοοικονομικά Μέσα Ενεργητικού	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**
Σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	130.485	151.190	108.645	151.190
Σε αναπόσβεστο κόστος				
Λογαριασμοί εισπρακτέοι (Απαιτήσεις και Δάνεια)	74.347	34.151	91.252	53.721
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	56.574	115.122	40.465	73.656
Χρηματοοικονομικά Μέσα Παθητικού				
Σε αναπόσβεστο κόστος				
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	153.453	95.118	80.271	50.898

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται από καταθέσεις και επενδύσεις σε τράπεζες και συναλλαγές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές /εξαγωγές), κυρίως σε Αμερικανικό Δολάριο (USD). Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται στα πλαίσια εγκεκριμένων κατευθύνσεων, και δεν υπάρχουν παράγωγα.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές, στα κέρδη μετά από φόρους του Ομίλου και στα Ίδια Κεφάλαια, σε πιθανές αλλαγές ισοτιμιών στο Αμερικάνικο Δολάριο (USD), κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές Συναλλάγματος (σε USD)

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2015		
Λογαριασμός	**Υπόλοιπο**	**Συναλλαγματικός κίνδυνος**	
		+ 5%	**- 5%**
Απαιτήσεις	843	(40)	44
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών-Επενδυτικά προϊόντα	117.557	(5.598)	6.187
Υποχρεώσεις	(10.743)	511	(565)
Επίδραση μεταβολών συναλλάγματος στο φόρο εισοδήματος κέρδη/(ζημίες)		1.487	(1.643)
Καθαρή επίδραση		**(3.640)**	**4.023**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2016		
Λογαριασμός	**Υπόλοιπο**	**Συναλλαγματικός κίνδυνος**	
		+ 5%	**- 5%**
Απαιτήσεις	1.269	(60)	67
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών-Επενδυτικά προϊόντα	85.653	(4.079)	4.508
Υποχρεώσεις	(9.323)	444	(491)
Επίδραση μεταβολών συναλλάγματος στο φόρο εισοδήματος κέρδη/(ζημίες)		1.072	(1.184)
Καθαρή επίδραση		**(2.623)**	**2.900**

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρείες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής των πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.

Στο τέλος της χρήσης, η διοίκηση με τις πληροφορίες που είχε στη διάθεση της κατά τη σύνταξη της παρούσης, θεώρησε ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια κάλυψη ως εγγύηση πίστωσης ή από πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης. Οι απαιτήσεις οι οποίες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν θεωρηθεί επισφαλείς, ποσό Ευρώ 24.020 χιλιάδες (για τον Όμιλο) και ποσό Ευρώ 23.755 χιλιάδες (για την Εταιρεία), ήσαν ληξιπρόθεσμες πέραν του ενός έτους και για τις οποίες έχει σχηματισθεί η σχετική πρόβλεψη.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του με τον Όμιλο. Ο Όμιλος φροντίζει να διατηρεί κατάλληλη διασπορά για την μείωση του κινδύνου.

Δεν υπάρχει πιστοποιημένη πιστοληπτική ικανότητα, όσον αφορά τις απαιτήσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε επενδύσεις και χρηματικά διαθέσιμα έχει περιοριστεί σημαντικά καθώς το σημαντικότερο μέρος αυτών είναι τοποθετημένο σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος, υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας.

Η πιστοποιημένη πιστοληπτική ικανότητα με βάση την αξιολόγηση του Οίκου Fitch για τα Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμά αυτών καθώς και τις Επενδύσεις σε Αμοιβαία Κεφάλαια της Εταιρείας έχει ως εξής:

Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα αυτών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία
Πιστοληπτική Ικανότητα Τράπεζας (long-term)	**2016**
A+	14.214
A	166
A-	23.332
B-	3
Λοιπές Καταθέσεις	2.736
	40.451

Αμοιβαία Κεφάλαια

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία
Πιστοληπτική Ικανότητα Τράπεζας (long-term)	**2016**
A+	45.118
A	17.773
A-	45.744
ΣΥΝΟΛΟ	**108.635**

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο για τις εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης ανά γεωγραφική περιοχή ήταν:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2016	2015
Εγχώριες	8.277	8.280
Χώρες Εξωτερικού	66.070	25.934

Κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων με αποτέλεσμα τον μηδενικό δανεισμό του Ομίλου.

Ο κίνδυνος των επιτοκίων αφορά τη μεταβολή στην αξία της απόδοσης των επενδύσεων με επιτοκιακή μορφή απόδοσης καθώς και τη μεταβολή του κόστους δανεισμού εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων. Η πλειοψηφία των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού του Ομίλου δεν υπόκειται σε επιτοκιακής μορφής απόδοση / υποχρέωση (εκτός των Διαθεσίμων και των Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων) και κατά συνέπεια ο Όμιλος δεν είναι εκτεθειμένος σε υψηλό κίνδυνο από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων.

Ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά ταμειακά διαθέσιμα και βραχυχρόνιες επενδύσεις σε χρεόγραφα (Ευρώ 187 εκατ. περίπου στις 31.12.2016) εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος διατηρείται σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Επιπλέον ο Όμιλος δεν έχει τραπεζικό δανεισμό.

Σημειώνεται ότι Ο Όμιλος εκτιμά ότι η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα δεν θέτει σε κίνδυνο την προμήθεια των απαραίτητων για την παραγωγή πρώτων και λοιπών υλών από το εξωτερικό καθώς υπάρχουν επαρκή χρηματικά διαθέσιμα σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ημερομηνίες λήξεως των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους με βάσει τις πληρωμές που απορρέουν από τις σχετικές πολιτικές.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2016	**2015**	**2016**	**2015**
	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	153.454	95.118	80.271	50.898

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Δεν υφίσταται διαφορά μεταξύ των εύλογων αξιών και των αντίστοιχων λογιστικών των χρηματοοικονομικών μέσων Ενεργητικού και Παθητικού και αποτιμούνται στο αναπόσβεστο κόστος (δηλαδή των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων, των ταμειακών διαθεσίμων, των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων).

Οι παρακάτω μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικού στοιχείου:

- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών, εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις: Η λογιστική αξία είναι σχεδόν ίδια με την εύλογη επειδή είτε η λήξη αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων είναι βραχυπρόθεσμη είτε υπάρχει περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος που να επηρεάζει την εύλογη αξία.

Ο Όμιλος δεν έκανε χρήση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

27. Μεταγενέστερα της Χρηματοοικονομικής Θέσης γεγονότα

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά γεγονότα, μετά την ημερομηνία της 31 Δεκεμβρίου 2016, που να χρήζουν γνωστοποίησης ή αλλαγής των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

28. Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεμένα μέρη

Ως συνδεμένα μέρη του Ομίλου, θεωρούνται η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., οι θυγατρικές της εταιρείες, οι θυγατρικές των θυγατρικών, η Διοίκηση και τα Ανώτατα στελέχη τους.

Η Εταιρεία πωλεί αγαθά προς τα συνδεμένα μέρη, ενώ επιπλέον, χορηγεί άτοκα δάνεια και ταμειακές διευκολύνσεις σε αυτά.

Οι πωλήσεις αγαθών της Εταιρείας προς τα συνδεμένα μέρη, αφορούν πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων. Οι τιμές πώλησης παρέχονται στη βάση κόστους, πλέον κέρδους.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας, με τα συνδεμένα με αυτή μέρη, στη διάρκεια της χρήσης 2016, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, εκτός από την παροχή ταμειακών διευκολύνσεων και δανείων.
Οι παρακάτω συναλλαγές, αφορούν συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεμένα μέρη:

i) Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2016	2015
MERIDIAN A.E.	387	349
KARELIA BULGARIA COMPANY EOOD	29.198	26.899
G.K. DISTRIBUTORS EOOD(1)	7.747	3.743
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	2.842	3.151
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	0	0
Σύνολο	**40.174**	**34.142**

(1)Η συναλλαγή αυτή αφορά πωλήσεις (καθαρές χωρίς Ε.Φ.Κ.), της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, προς την θυγατρική της G.K DISTRIBUTORS EOOD.

Οι πωλήσεις σε θυγατρικές εταιρείες, γίνονται με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τα μη συνδεμένα μέρη.

ii) Υπόλοιπα που έχουν προκύψει από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2016	2015
Απαιτήσεις από συνδεμένα μέρη		
MERIDIAN A.E.	61	76
KARELIA BULGARIA COMPANY EOOD	27.217	8.677
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	239	162
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	0	218
Σύνολο	**27.517**	**9.133**

	2016	2015
Υποχρεώσεις προς συνδεμένα μέρη		
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	0	36
Σύνολο	**0**	**36**

iii) Υπόλοιπα που έχουν προκύψει από δάνεια

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2016	2015
Απαιτήσεις από συνδεμένα μέρη		
KARELIA BULGARIA COMPANY EOOD	26.500	7.500
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	23.000	23.000
Σύνολο	**49.500**	**30.500**

Τα Δάνεια που χορήγησε η Εταιρεία είναι βραχυπρόθεσμα και άτοκα.

Λόγω αυξημένων ταμειακών αναγκών, εξ' αιτίας αποθεματοποίησης και της πληρωμής μεγάλων ποσών σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, αλλά και του δανεισμού των θυγατρικών εταιρειών, (για τον ίδιο κυρίως λόγο), η Εταιρεία τον Μάιο του 2016, έλαβε βραχυπρόθεσμο δάνειο από την ALPHA BANK, ποσού Ευρώ 90.000 χιλιάδων και το οποίο και εξόφλησε ολοσχερώς, τον Αύγουστο του 2016.

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθυντικού προσωπικού (Ανώτατα και Ανώτερα στελέχη)

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2016	2015	2016	2015
Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου	411	403	411	403
Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές Διευθυντικού προσωπικού	2.764	2.721	2.509	2.480
	3.175	**3.124**	**2.920**	**2.883**

Τέλος, η Εταιρεία, έχει εγγυηθεί, με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, προς την τράπεζα ALPHA BANK, για ποσό Ευρώ 43.000 χιλιάδων, προκειμένου η εν λόγω Τράπεζα να χορηγήσει εγγυητικές επιστολές προς την θυγατρική της, KARELIA BULGARIA EOOD, υπέρ του Βουλγαρικού Δημοσίου.

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

ΚΑΡΕΛΙΑ
Παρουσία από το 1888

ΑΡΙΘΜΟΣ Γ.Ε.ΜΗ. 15082945000 (Πρώην ΑΡ.Μ.Α.Ε. 10174/06/Β/86/126)
Λ. Αθηνών 24100 Καλαμάτα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 01 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

(δημοσιευόμενα βάσει του κ. ν. 2190, άρθρο 135, για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν απο τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της **"ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε."**. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρείας, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή όποτε αυτή απαιτείται.

Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρείας:	www.karelia.gr
Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών Καταστάσεων:	26 Απριλίου 2017
Ορκωτός ελεγκτής:	Μιχαήλ Κόκκινος
Ελεγκτική εταιρεία:	KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Τύπος έκθεσης ελέγχου:	Με σύμφωνη γνώμη

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Βικτωρία Γ. Καρέλια	Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό μέλος
Ευστάθιος Γ. Καρέλιας	Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος
Ανδρέας Γ. Καρέλιας	Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος
Robin Derlwyn Joy	Σύμβουλος – Μη Εκτελεστικό μέλος
Βασίλειος Γ. Αντωνόπουλος	Σύμβουλος – Μη Εκτελεστικό μέλος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)
Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	80.111	74.390	80.085	74.350
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	24	33	13	21
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	35	36	1.763	1.757
Αποθέματα	218.365	96.146	158.751	66.761
Απαιτήσεις από πελάτες	74.347	34.151	91.252	53.721
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	186.959	266.312	149.110	224.846
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**559.841**	**471.068**	**480.974**	**421.456**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	32.651	32.651	32.651	32.651
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	356.634	317.176	350.707	311.995
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	389.285	349.827	383.358	344.646
Δικαιώματα Μειοψηφίας (β)	–3	–14	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ)=(α)+(β)	389.282	349.813	383.358	344.646
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	10.862	11.740	11.461	11.959
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	159.697	109.515	86.155	64.851
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	170.559	121.255	97.616	76.810
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ)+(δ)	**559.841**	**471.068**	**480.974**	**421.456**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ)

1) Επί των κτιρίων και των μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις Ευρώ 71.733 χιλιάδες, για εξασφάλιση υποχρεώσεων έναντι του Δημοσίου, από την αγορά ενσήμων ταινιών καπνού.
2) Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου: Ομίλου 515 (31.12.2015 518), Εταιρείας 478 (31.12.2015 487).
3) Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και των εταιρειών του Ομίλου παρατίθενται αναλυτικά στην σημείωση 21 της ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης.
4) Το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για υπόθεση Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως, προσδιόρισε την αστική ευθύνη της Εταιρείας στο ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδων, ποσό για το οποίο η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη ποσού Ευρώ 366 χιλιάδων το έτος 2009 και ποσού Ευρώ 673 χιλιάδων το έτος 2012 και έχει προχωρήσει σε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο με την Α2330/2016 απόφασή του, έκανε δεκτή την αναίρεση της Εταιρείας κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, η υπόθεση επιστρέφεται στο Διοικητικό Εφετείο, προκειμένου να δικάσει εκ νέου την έφεση, δεσμευόμενο πλέον από την κρίση της απόφασης αναιρέσεως.
5) Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, σαν διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και κατεβλήθησαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 "Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας" με το άρθρο 1 του Ν. 2960/2001. Κατά της άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική προβλέψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.
6) Με την υπ' αριθ. 8/2005/2008 πράξη καταλογισμού του προϊσταμένου του Τελωνείου Νίκης, η Εταιρεία θεωρήθηκε αλληλέγγυα αστικά συνυπεύθυνη για την καταβολή συνολικού ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων για φερόμενες παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας που διαπράχτηκαν από διαπράχτηκαν από πρόσωπα, μη έχοντα σχέση με την Εταιρεία. Τον Ιούνιο 2015, εξεδόθη η υπ' αριθ. 1160/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της Εταιρείας, η οποία στην συνέχεια κατέβαλε στο Τελωνείο Νίκης το ποσό των Ευρώ 14.381 χιλιάδων, το οποίο καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις. Για την απαίτηση αυτή, σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας το 2015. Η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης, εντός της νομίμου προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
7) Το Μάρτιο 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με έγγραφο της, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση – Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 748 χιλιάδων που αφορά εισφορές για τη χρήση του 2016. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, η οποία προσδιορίσθηκε προς συζήτηση κατά τη δικάσιμο της 8 Ιουνίου 2017. Ωστόσο, το Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς βεβαίωσε στην Εφορία συνολικό ποσό οφειλής ΕΥΡΩ 1.991 χιλιάδες, σχετικά με τις εισφορές των οικονομικών χρήσεων 2016, 2015 και 2014. Κατά των παραπάνω πράξεων, ασκήθηκαν αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών για τα ποσά των εισφορών των οικονομικών χρήσεων 2015 και 2014. Η Εταιρεία κατέβαλε το συνολικό ποσό των ΕΥΡΩ 1.991 χιλιάδων το Δεκέμβριο του 2016 και αναγνώρισε ισόποση απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Για την απαίτηση αυτή η Εταιρεία σχημάτισε το 2016 ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας καθώς είναι αβέβαιη η έκβαση της υπόθεσης.
8) Οι εταιρείες του Ομίλου με τις αντίστοιχες διευθύνσεις τους, τα ποσοστά συμμετοχής τους καθώς και η μέθοδος ενσωμάτωσής τους στις ενοποιημένες ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, της χρήσης 2016, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 1 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης.
9) Οι προβλέψεις που έχουν σχηματισθεί την 31 Δεκεμβρίου 2016, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές	1.039	1.039

10) Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, περιόδου 1 Ιανουαρίου – 31 Δεκεμβρίου 2016, έχουν τηρηθεί οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2015, προσαρμοσμένων με τις αναθεωρήσεις που επιτάσσουν τα Δ.Π.Χ.Α..
11) Ποσά πωλήσεων και αγορών καθώς και χορήγηση δανείων σωρευτικά από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας, στη λήξη της τρέχουσας περιόδου, που έχουν προκύψει από συναλλαγές της με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π 24 πρός αυτή μέρη, είναι ως εξής:

Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) Έσοδα	–	40.174
β) Εμπορικές απαιτήσεις	–	27.517
γ) Χορήγηση Δανείων σε θυγατρικές	–	19.000
δ) Εμπορικές υποχρεώσεις	–	–
ε) Απαιτήσεις από Δάνεια σε θυγατρικές	–	49.500
στ) Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές	2.764	2.509
ζ) Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	411	411
η) Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	–	–
θ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	–	–

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)
Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κύκλος Εργασιών	876.043	836.866	646.740	629.520
Μικτά κέρδη	116.735	117.222	113.377	114.535
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	87.047	75.935	86.316	75.635
Κέρδη προ φόρων	88.902	84.039	88.290	83.350
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	**62.395**	**53.904**	**61.786**	**53.408**
– Ιδιοκτήτες μητρικής	62.401	53.911	61.786	53.408
– Δικαιώματα μειοψηφίας	–6	–7	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	534	321	386	294
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)	62.929	54.225	62.172	53.702
– Ιδιοκτήτες μητρικής	62.918	54.232	62.172	53.702
– Δικαιώματα μειοψηφίας	–6	–7	0	0
Κέρδη μετά από φόρους, ανά μετοχή βασικά (σε ΕΥΡΩ)	**22,6069**	**19,5304**	**22,3862**	**19,3507**
Προτεινόμενο μέρισμα ανά μετοχή	**9,2000**	**8,5000**	**9,2000**	**8,5000**
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	**91.463**	**80.163**	**90.717**	**79.847**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)
Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01.01.2016 & 01.01.2015 αντίστοιχα)	349.813	321.256	344.646	316.612
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	62.929	54.225	62.172	53.702
Διανεμηθέντα μερίσματα	–23.460	–25.668	–23.460	–25.668
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31.12.2016 & 31.12.2015 αντίστοιχα)	**389.282**	**349.813**	**383.358**	**344.646**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)
Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες)	88.902	84.039	88.290	83.350
Πλέον/μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	4.416	4.218	4.401	4.202
Απομειώσεις ενσώματων & άϋλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	0	976	0	976
Προβλέψεις	–1.130	3.995	–1.135	3.988
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημίες) επενδυτικής δραστηριότητας	–3.680	–698	–3.047	198
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1.481	696	1.312	587
Επίδικοι φόροι – τέλη	1.991	14.381	1.991	14.381
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση/(αύξηση) αποθεμάτων	–120.768	–40.467	–90.541	–13.305
Μείωση/(αύξηση) απαιτήσεων	–42.252	–38.348	–20.585	–26.151
(Μείωση)/αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	59.102	27.345	30.020	–744
(Μείωση) υποχρέωσης για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	–114	–182	–114	–182
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	–1.481	–696	–1.312	–587
Καταβλημένοι φόροι	–35.281	–22.314	–34.820	–22.071
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**–48.814**	**32.945**	**–25.540**	**44.642**
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων	–10.745	–5.357	–10.744	–5.353
(Αγορά)/Πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα	24.117	–151.176	45.997	–151.176
Δάνεια σε Θυγατρικές Εταιρείες	0	0	–19.000	–30.500
Πωλήσεις Παγίων	3	3	3	3
Αύξηση Μ.Κ. Θυγατρικής Εταιρείας	0	0	–528	0
Τόκοι εισπραχθέντες	264	871	111	300
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**13.639**	**–155.659**	**15.839**	**–186.726**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Συμμετοχή μειοψηφίας σε αύξηση Μ.Κ. Θυγατρικής Εταιρείας	17	0	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μητρικής	–23.490	–25.641	–23.490	–25.641
Δάνεια αναληφθέντα	90.000	0	90.000	0
Αποπληρωμή δανείων	–90.000	0	–90.000	0
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**–23.473**	**–25.641**	**–23.490**	**–25.641**
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	**–58.648**	**–148.355**	**–33.191**	**–167.725**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	**115.122**	**263.477**	**73.656**	**241.381**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	**56.474**	**115.122**	**40.465**	**73.656**

Καλαμάτα, 26 Απριλίου 2017

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ Δ/ΝΤΗΣ	Ο Δ/ΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Γ. ΚΑΡΕΛΙΑΣ	**ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΑΡΕΛΙΑΣ**	**ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΑΡΓΥΡΗΣ**

29. Λειτουργικοί τομείς

Η ακόλουθη πληροφόρηση αναφέρεται στους Λειτουργικούς Τομείς των Εταιρειών του Ομίλου, που πρέπει να αναφέρονται ξεχωριστά στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Οι Λειτουργικοί Τομείς έχουν ορισθεί με βάση τη διάρθρωση του Ομίλου και αναφέρονται κυρίως στο διαχωρισμό της δραστηριότητας του Ομίλου σε Ελλάδα και εξωτερικό, και βάσει του ότι οι υπεύθυνοι για τη λήψη των οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες, ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από την Εταιρεία και καθεμιά από τις θυγατρικές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση. Τα υπεύθυνα όργανα για την λήψη και την παρακολούθηση των σχετικών αποφάσεων, είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Γενικός Διευθυντής.

Η Διοίκηση αξιολογεί την επίδραση των Λειτουργικών Τομέων, βασιζόμενη στα λειτουργικά κέρδη και τα καθαρά κέρδη.

Οι πληροφορίες, αναφορικά με τους Λειτουργικούς Τομείς παρακολουθούνται για τις Ελληνικές Εταιρείες του Ομίλου σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία, και έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**2016**		**2015**	
	Ελλάδα	**Εξωτερικό**	**Ελλάδα**	**Εξωτερικό**
Έσοδα από πελάτες	217.984	42.196	226.759	35.705
Χρηματοοικονομικά έσοδα	781	158	826	561
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.311	143	587	109
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	3.719	5	3.304	7
Κέρδη προ φόρων	90.161	2.306	98.906	2.252

Η συμφωνία των υπολοίπων των κονδυλίων Έσοδα από πελάτες και Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**	
Έσοδα από πελάτες	**2016**	**2015**
Έσοδα από πελάτες (Ελλάδα και Εξωτερικό)	260.180	262.464
Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως(σημ. 19)	(3.184)	(3.154)
Απαλοιφές ενδοεταιρικών πωλήσεων (σημ. 28)	(40.174)	(34.142)
Λοιπά	430	499
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α. (σημ. 17)	658.791	611.199
Έσοδα σύμφωνα με Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	**876.043**	**836.866**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**	
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	**2016**	**2015**
Κέρδη προ φόρων (Ελλάδα και Εξωτερικό)	92.467	101.158
Μετάβαση από Ε.Λ.Π. σε Δ.Λ.Π.	(2.059)	(15.871)
Απαλοιφές ενδοεταιρικών κερδών	(1.506)	(1.248)
Κέρδη προ φόρων	**88.902**	**84.039**

Καλαμάτα, 26 Απριλίου 2017

Ο Αντιπρόεδρος	Ο Δ/νων Σύμβουλος	Ο Οικονομικός Δ/ντης	Ο Δ/ντης Λογιστηρίου
Ευστάθιος Γ. Καρέλιας	Ανδρέας Γ. Καρέλιας	Γεώργιος Δ. Αλεβιζόπουλος	Ιωάννης Α. Αργύρης

Πληροφορίες άρθρου 10 Ν. 3401 / 2005 που δημοσιεύτηκαν από την Εταιρεία κατά τη χρήση 2016

Θέμα	Ημερομηνία	Τόπος καταχώρησης
Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει Δ.Λ.Π.	29/9/2016	www.hermes.ase.gr
Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει Δ.Λ.Π.	29/9/2016	www.hermes.ase.gr
Αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης	12/7/2016	www.hermes.ase.gr
Γνωστοποίηση αποκοπής δικαιώματος μερίσματος / πληρωμής μερίσματος	12/7/2016	www.hermes.ase.gr
Ανακοίνωση για κράτος μέλος καταγωγής	16/6/2016	www.hermes.ase.gr
Αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης	15/6/2016	www.hermes.ase.gr
Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει Δ.Λ.Π.	31/5/2016	www.hermes.ase.gr
Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει Δ.Λ.Π.	31/5/2016	www.hermes.ase.gr
Προαναγγελία Γενικής Συνέλευσης	24/5/2016	www.hermes.ase.gr
Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει Δ.Λ.Π.	31/3/2016	www.hermes.ase.gr
Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει Δ.Λ.Π.	31/3/2016	www.hermes.ase.gr
Ανακοίνωση οικονομικού ημερολογίου	24/3/2016	www.hermes.ase.gr

Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

Οι Ετήσιες Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου, η Έκθεση ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή και η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 01/01 – 31/12/2016 έχουν αναρτηθεί στην Ηλεκτρονική διεύθυνση της Εταιρείας: www.karelia.gr